ЭРТАГА XXIII ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ЎЗ ИШИНИ БОШЛАЙДИ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 288 (4387)
18 ДЕКАБРЬ, 1980 й.
ПАЙШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

БАЙРОҚ ТОПШИРИЛДИ

«Ташгаз» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи «Союзузбекгазпром» Бутуниттифоқ саноат бирлашмаси ва республика нефть ва газ саноати ходимлари касаба союз комитетининг юксак мукофоти — кўчма Қизил Байроғига сазовор бўлди. Куни кеча бу байроқни «Союзузбекгазпром» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмаси бошлиғининг ўринбосари М. Н. Мирзамаҳмудов коллективга тантанали равишда топширди.

«Ташгаз» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи йилнинг ўтган тўққиз ойи мобайнида Ўзбекистон газ саноати ташкилотлари ва корхоналари ўртасидаги мусобақада пешқадамлик қилиб, юксак кўрсаткичларга эришганлиги учун ана шундай мукофотга сазовор бўлди. Шу давр мобайнида 5 мингтадан зиёд квартира газлаштирилди, 9 минг тонна қисилган газ аҳолига реализация қилинди, 47 километр газ тармоқлари қурилди, турар жой фондини газлаштириш даражаси 96,3 процентгача етказилди. Бу демак, Тошкентда «зангори олов»дан фойдаланмаётган бирорта корхона қолмади, деган гап.

Газ тарқатиш пунктининг слесари А. Назиров, слесарь-профилактикачилар М. Обидов, В. Сорокин фидокорона меҳнат қилдилар. Улар шу кунларда 1981 йил ҳисобига меҳнат қиляптилар. Т. Бутабоев бошлиқ газ балони тўлдирувчилар эса ўз меҳнат календарларида 1986 йил ҳисобини очдилар.

«Ташгаз» ишлаб чиқариш бирлашмаси бошлиғи Е. Б. Кеннов кўчма Қизил Байроқни қабул қилиб олар экан, бутун коллектив номидан бирлашма ходимлари келгусида юксак унум билан меҳнат қилиб, КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олажакларини маълум қилди.

Л. ЗОРИН.
СССР Газ саноати министрлигининг матбуот маркази раҳбари.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

СССР Министрлар Совети 1981 йил 4 январь дам олиш кунини 1981 йил 2 январь жума кунига ўтказишга қарор қилди.

XXVI

ТОШКЕНТЛИКЛАР ПОЙТАХТ КОММУНИСТЛАРИ АНЖУМАНИНИ ЯНГИ МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИ БИЛАН КУТИБ ОЛМОҚДАЛАР

КПСС XXVI съезди очиладиган кун тобора яқинлашмоқда. Ўзбекистон пойтахтининг меҳнаткашлари барча совет кишилари сингари съездни меҳнатда ва жамоат ҳаётида янгидан-янги муваффақиятлар билан нишонлашга ҳозирлик кўрмоқдалар. Шаҳарнинг барча меҳнат коллективларида съезд шарафига қабул қилинган оширилган социалистик мажбуриятларни бажариш учун қатъий ва изчил курашиляпти.

Съездолди кунларида шаҳар партия ташкилоти ҳаёти ва фаолиятидаги муҳим сиёсий кампания—партия ташкилотларидаги ҳисобот ва сайловлар ниҳоясига етди.

Шаҳар партия ташкилотининг барча звеноларида ҳисобот ва сайловлар юксак ғоявий-ташкилий савияда ўтди. Улар КПСС XXV съезди қарорларини бажариш юзасидан партия сафларининг, коммунистларнинг коммунистик бунёдкорликнинг барча соҳаларида янгидан-янги зафарларга эришишга шай ҳолда турганлиги кўригига айланди.

Бошланғич партия ташкилотларидаги ҳисобот-сайлов йиғилишлари ҳамда район конференциялари якунлари шуни кўрсатдики, шаҳар коммунистлари ўзларининг олдиларида турган масъулиятли вазифаларни тўғри тушундилар. Энг аввало, КПСС XXV съезди қарорларини бажариш учун мусобақа уюштириш тажрибаларини умумлаштириш, партия ташкилотлари фаолиятининг барча томонларини жиддий ва ўз-ўзини танқид руҳида ишчанлик билан кўриб чиқиш, мавжуд нуқсонларни очиб ташлаш, чиқарилган хулосаларга асосланиб, келгуси иш режасини тузиб олиш, КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини катта меҳнат ютуқлари билан кутиб олиш лозим.

Шу кунларда барча меҳнат коллективларида меҳнат кўтаринкилиги ҳукм суряпти. Барча совет кишилари сингари тошкентликлар ҳам КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасини чуқур ва зўр қизиқиш билан муҳокама этиб, Коммунистик партиянинг ички ва ташқи сиёсатини маъқулламоқдалар. Иш самарадорлиги ва сифатини ҳар тарафлама ошириш учун янгидан-янги резервларни қидириб топмоқдалар.

Эртага XXIII шаҳар партия конференцияси ўз ишини бошлайди. Унинг делегатлари пойтахт коммунистларининг ҳисобот даврида қилган ишларига якун ясайдилар, келгусидаги конкрет вазифаларни белгилаб оладилар. Тошкентликлар партия конференциясини зарбдор меҳнат билан кутиб олмоқдалар. Бугун улар партияга ўз ютуқлари ва зафарлари ҳақида рапорт бермоқдалар.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ

«Беш йилликка — зарбдор якун» шиори остида меҳнат қилаётган «Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи XXIII шаҳар партия конференциясини ёруғ юз билан кутиб олмоқда. Мебелсозлар ўнинчи беш йилликда сезиларли ютуқларни қўлга киритдилар. Шу йилнинг охирига қадар ишлаб чиқариладиган мебаллар 41,3 миллион сўмликдан ошади. Бу 1975 йилга нисбатан 176.8 процентни ташкил этади. Меҳнат беллашувида коммунистлар авангардлик кўрсатишмоқда. Барча цехлар, фабрикалар ўн бир ойлик планни муваффақиятли уддаладилар. Чунончи, бирлашма бўйича пландаги 37 миллион 620 минг сўмлик ўрнига 38 миллион 794 минг сўмлик мебель маҳсулотлари реализация қилинди. Айниқса, давлат Сифат белгиси билан маҳсулот ишлаб чиқариш сезиларли даражада ўсди. Пландаги 5 миллион 105 минг ўрнига 7 миллион 950 минг сўмлик мебель буюмлари савдо тармоқларига етказиб берилди.

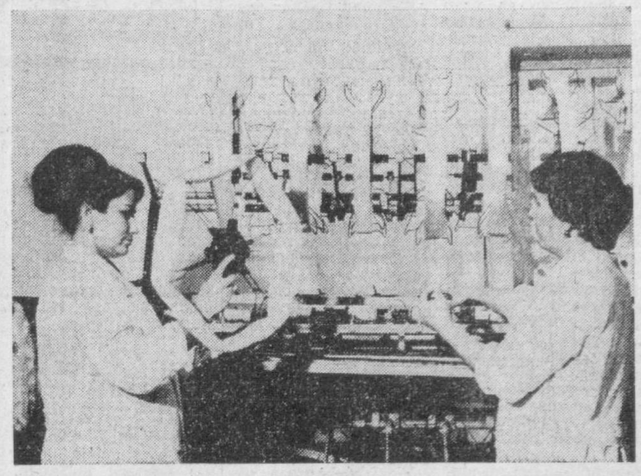

Тажриба-пиллакашлик фабрикаси маҳсулотларининг юқори сифатли бўлишида ипак сифатини аниқлаш лабораторияси ходимларининг ҳам муносиб улуши бор. Бу ерда ўз касбини пухта билган кишилар меҳнат қилишади. Лаборант Муяссар Акбарова ва катта лаборант Рая Қосимованинг корхонада меҳнат қилишаётганига ўн беш йил бўлди. Бу коммунист ўртоқлар корхонада навбатдаги шаҳар партия конференциясини муносиб кутиб олиш, беш йилликни муваффақиятли якунлаш учун давом этаётган социалистик мусобақада пешқадамлик қилишяпти.

СУРАТДА: лаборант М. Акбарова ва катта лаборант Р. Қосимова.

Ҳ. Шодиев фотоси.

Беш йиллик ва коммунист

ҲАР СОҲАДА НАМУНА

Шаҳримиздаги Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикув ишлаб чиқариш бирлашмасида 373 коммунист ишлаб чиқаришнинг ҳамма жабҳаларида етакчилик қилмоқдалар. Улар «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари» лойиҳасини баланд руҳ билан кутиб олдилар ва ишлаб чиқариш участкаларида қизғин муҳокама қилмоқдалар.

—Эртага бўладиган XXIII шаҳар партия конференциясига пухта тайёргарлик кўрган коммунистларимиз, — дейди бирлашма партия комитети секретари Шукрулла Асадович Акбаров,—ўнлар ташаббусига қўшилиб бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажарган биринчи бичув цехи ишчиси Галина Федоровна Закритнаяни ва бирлашма бош директори Герман Борисович Адалевни делегат қилиб юборишмоқда. Вакилларимизнинг шаҳар конференцияси қатнашчиларига айтадиган ютуқлари оламоламдир.

Бунинг учун биргина мисол келтиришнинг ўзи кифоя. 1975 йилда маҳсулот умумий ҳажмининг 1.3 проценти давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилган бўлса, ҳозир бу рақам 30 процентга етди. Ҳисобот даврида корхона «Ишлаб чиқариш маданияти юксак корхона» номини олишга муваффақ бўлди.

Йигирмага яқин асосий ва ёрдамчи цех, 60 та ишлаб чиқариш бригадаси, 13 та хизмат бўлимида 2700 дан ортиқ меҳнаткашлар ва хизматчилар коммунистик меҳнат номини олиш учун курашмоқдалар. Фидокорона меҳнат натижасида 3, 4, 6, 7-цех, 42 та бригада ана шу шарафли номга сазовор бўлди.

Ўнинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли адо этиш ва КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақанинг олдинги сафларида коммунистлардан: Г. Ф. Закритная бичиқчи П. С. Новосельцева, Киров район Совети депутатлари тикувчи М. Н. Рустамбекова, Ш. И. Қудратова, Ш. С. Ризаева каби ўнлаб новаторлар пешқадамлик қилишмоқда.

Бирлашма коммунистлари ўнта партия группасига, 14 та бошланғич партия ташкилотига бирлашиб, ишлаб чиқариш участкаларида муваффақиятли ишламоқдалар. Давлат планлари ва социалистик мажбуриятларнинг бажарилишида коммунистлар ўзларининг муайян ҳиссаларини қўшмоқдалар. **Бирлашма коллективи ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан икки ярим ой илгари адо этган эди.**

БУГУН

1980 йил плани ҳамма кўрсаткичлар бўйича муваффақиятли бажарилганлиги ҳақида ғалаба рапорти берилди. Илгари қабул қилинган социалистик мажбуриятини қайта кўриб чиққан коллектив ўз ички имкониятларини ҳисобга олиб, 1980 йил планига қўшимча икки ярим миллион сўмлик маҳсулот етказиб беришга аҳд қилди.

Асосий йўналишлар лойиҳасига биноан, келгуси беш йилликда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ва сифатини оширишга эришилади. Бирлашма коммунистлари ва барча меҳнаткашлари жонажон партиянинг XXVI съезди очиладиган кунни 1981 йилнинг икки ойлик топшириғини бажариш билан кутиб олиш иштиёқида баракали меҳнат қилмоқда.

А. ОБИДХЎЖАЕВ.

ИБРАТ КЎРСАТИБ

«Ўзбекистон» табиий ва сунъий кўн ишлаб чиқариш бирлашмаси янги маҳсулот — пойафзалларнинг полиуретан тагликларини ишлаб чиқаришга киришди. Бу маҳсулотга республикамиздагина эмас, бошқа республикаларнинг пойафзалчиларида ҳам эҳтиёж катта.

Янги маҳсулотни ишлаб чиқариш учун корхонани қайта жиҳозлаш тез ва сифатли амалга оширилди. Полиуретан тагликларнинг юксак сифатлигида корхона коммунистларининг ҳам катта ҳиссаси бор. Уларнинг ташаббуси билан барча технология жараёнлари устидан қаттиқ назорат ўрнатилди. Ёш ишчиларга тажрибали мураббийлар бириктириб қўйилди.

— Йил охиригача, —дейди корхона партия комитетининг секретари С. Ракитина, —коллективимиз беш йиллик пландан ташқари 8 миллион сўмликдан зиёд маҳсулот етказиб беради.

Коммунист Ю. Степаненкони «Ташсельмаш» заводида кўпчилик яхши танийди. У бу ерда кўп йиллардан бери ҳалол меҳнат қилиб келяпти. Завод коллективи бу ишчини ёшларнинг меҳрибон мураббийси сифатида ҳам билишади. Ю. Степаненко шаҳар партия конференциясини меҳнатда катта муваффақиятлар билан кутиб оляпти. Унинг ўн биринчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилаётганига анча вақт бўлди.

МЕҲНАТ ЗАФАРИ

1-ғишт заводлари бошқармасининг барча коллективи шу кунларда келгуси беш йиллик ҳисобига меҳнат қилишга киришган. Қурилиш материали корхонаси азаматлари асосан пойтахтимизда бунёд этилаётган йирик корхоналар ва уй-жой бинолари объектлари учун ғишт етказиб бериш билан шуғулланади.

Коллектив ўнинчи беш йиллик топшириғини 106.2 процент қилиб бажарганлиги ҳақида рапорт берган эди. Мана эндиликда йиллик топшириқ хам ниҳоясига етди. Шу кунга қадар 7 миллион 869 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиш мўлжалланган эди. Топшириқ 8 миллион 359 минг сўмлик қилиб бажарилди.

Қурилиш объектларини ғишт билан етарли таъминлашда коммунистлар асосан жонбозлик кўрсатмоқдалар. Айниқса В. Кримаренко, В. Маковский бошлиқ цех коллективлари, ғишт пиширувчи Е. Залалиева, слесарь Т. Гаитқулов кундалик топшириқларни ҳамиша ошириб бажаришга эришмоқдалар.

1981 йил ҳисобига

...Сўнгги гайка буралиб, асосий узеллар сўнгги назоратдан ўтказилгач Тошкент трактор заводининг бош конвейеридан янгигина трактор тушириб олинди. Унинг капотига ўрнатилган кичкина капрон арча маҳсулот топшириш майдонига йўл олган машинанинг ҳар бир ҳаракат қилганида енгилгина тебраниб қўяди.

— Мана янги йилни ҳам кутиб олдик,—дейди мамнуният билан смена бошлиғи Сулаймон Мехдиев.

Бу — йил бошидан бери ишлаб чиқарилган 8228-трактордир. Смена ўнинчи беш йилликнинг сўнгги йилида ана шунча қишлоқ хўжалиги машинасини ишлаб чиқариши лозим эди. Илғор коллектив шаҳар партия конференциясининг очилишини йиллик программани муддатидан илгари адо этиш билан кутиб олди. Ушбу меҳнат совғасини А. Шпинев, В. Боломожнов, Ж. Шокирова, А. Мингафаров бошлиқ бригадалар тайёрлади. Бу бригадалар сменадагина эмас, бутун 19-цехда илғор ҳисобланади.

Тошкент тракторсозлари 1980 йилнинг сўнгги кунларини меҳнатда янги муваффақиятлар билан нишонламоқдалар. 26-цех биринчи участкасининг ишчилари — силлиқловчи Г. Артишчев, токарлар Т. Кунашук ва Т. Мўминов, созловчи Ю. Какоткин вақтдан бир ой ўзиб меҳнат қиляпти. Цех коллективи эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариш йиллик топшириғини муддатидан илгари адо этди.

Социалистик мусобақа бўйича бюрога ҳар куни «Якунловчи йилга—зарбдор якун!» шиори остида меҳнат қилаётган коллективлардан ғалаба рапортлари келиб турибди. 20-цехнинг коммунист А. Мялицин, В. Чезганов, Ф. Низомитдинов, С. Қосимов, 31-цехнинг В. Гусев, С. Сейтислямов, В. Давидов бошлиқ бригадалари шунингдек, ўнлаб бошқа бригада, смена, участкалар янги йил ҳисобига меҳнат қиляпти.

Сулаймон Мехдиев сменаси ишлаётган заводнинг бош конвейерида эса навбатдаги трактор йиғиб бўлинди. Ўн биринчи беш йиллик ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқариш бошланди.

С. МИЛУШЕВ.

БЕЛЛАШУВНИ АВЖ ОЛДИРИБ

Сергелидаги авиакорхона коллективи, коммунистлари кўплар қатори шаҳар партия конференциясини қувончли меҳнат ютуқлари билан қарши оляптилар. КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш юзасидан бошланган меҳнат беллашувида актив иштирок этаётган сергелилик учувчилар йиллик планни 24 ноябрдаёқ адо этдилар. Куни кеча эса беш йиллик планни муддатидан илгари бажарганликлари тўғрисида ғалаба рапортига имзо чекдилар. Ана шу ўтган йиллар мобайнида учувчилар олти миллион гектардан зиёд ердаги экинларга турли хил химикатлар сочиб, қайта ишлаб бердилар.

Авиакорхонада кундан-кунга авж олаётган социалистик мусобақа ютуқлар сарчашмаси бўляпти. Мусобақада корхонанинг В. Козлов, Г. Филатов, Г. Зубанов каби коммунистлари пешқадамлик қилмоқдалар. Улар ўнинчи беш йиллик топшириқларини аллақачон тугаллаб қўйганлар. Бу ташаббускорлар изидан борган 80 дан зиёд ишлаб чиқариш илғори шахсий беш йиллик топшириқларини ҳам бажаришга муваффақ бўлди.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

⊙ КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети «Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлашни планлаштириш ҳамда иқтисодий жиҳатдан рағбатлантиришни яхшилаш тўғрисида» қарор қабул қилдилар. Мазкур қарорнинг баёни бугун тонгги газеталарда эълон қилинган.

⊙ 1980 йил 16 декабрь куни Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос—1227» учирилди. Йўлдош ичига космик фазони тадқиқ эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

⊙ Хоразм область комсомол ташкилотини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлаш тўғрисида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони эълон қилинган.

Янги техника шарофати

Шаҳримиздаги «Подъёмник» заводи коллективи ва шунингдек корхона коммунистлари XXIII шаҳар партия конференциясига муносиб меҳнат туҳфаси тайёрладилар. Шу кунга қадар корхона меҳнатчилари 1260 тадан зиёд турли хил электр кўприк кранларини халқ хўжалигига етказиб бердилар. Бу эса йиллик планни ошириб бажариш имконини беради.

Кейинги йилларда корхонанинг электр кўприк кранлари харидоргир бўлиб қолди, унинг мижозлари тобора кўпаймоқда. «Подъёмник»чилар ўз маҳсулотларини мамлакатимизнинг турли шаҳарларидан ташқари, чет элларга ҳам жўнатмоқдалар.

Муваффақиятлар—эскирган асбоб-ускуналарни янгилари билан алмаштириш, янги техника ва технологияни жорий этиш, механизациялаштирилган линияларни ишга тушириш натижасида қўлга киритилмоқда.

Шу кунларда кранчилар шаҳар партия конференциясини муносиб қарши олиш билан бирга, йилни зарбдорона якунлаш ва КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун интилмоқдалар. Улар декабрь ойида тайёрлов чизиғига яна 125 та электр кўприк кранини қўядилар. Бунда, албатта, завод коммунистларининг муносиб ҳиссалари бўлади.

Пойтахтимиз меҳмонлари

СССР ХАЛҚЛАРИ ДРАМАТУРГИЯСИ ФЕСТИВАЛИ

Шу кунларда партиямизнинг бўлажак анжуманига қизғин тайёргарлик кўрилаётган бир пайтда санъат даргоҳларининг коллективлари ҳам ўзларининг қизғин тадбирларини бошладилар. Шулардан бири СССР халқлари драматургияси фестивалидир. Бу фестивалга Фарғонадаги М. Горький номли областлараро рус драма театри коллективи ҳам қўшилди.

Санъат даргоҳи фестиваль программасига киритилган асарларни намойиш этиш мақсадида шаҳримизда 15 кун мобайнида гастроль сафарида бўлди. Маълумки бу театр коллективи қарийиб ярим асрдан буён ишлаб, республикада театр санъатини ривожлантириш ишига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда. Меҳмонлар Тошкентда томошабинларга А. Вампиловнинг «Вилоят латифалари», А. Иброҳимбековнинг «Даҳлсизлик», В. Шукшиннинг «Нуқтаи назар» сингари бир қатор саҳна асарларини намойиш этишди. Спектаклларда асосий ролларда қатнашган Белоруссия ССРда хизмат кўрсатган артист Ю. А. Никитин, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист В. М. Шукарева, артистлардан А. А. Абдуллина, Д. С. Тавригина, А. Н. Козин, А. Н. Захаров ва бошқалар томошабинларнинг олқишига муяссар бўлдилар.

Фарғоналик санъаткорлар республика театр жамияти правлениесида тошкентлик ҳамкасблари билан учрашиб, партия съездига тайёрланаётган асарлар, маҳорат сирлари, замонавий мавзуларда тўлақонли спектакллар яратиш ҳақида фикрлашдилар.

МУЗИКА МАДАНИЯТИ УНИВЕРСИТЕТИ

Мухтор Ашрафий номли Тошкент Давлат консерваторияси Шарқ халқлари музикаси кафедраси ташкил этган музика маданияти университетининг машғулотлари ҳамиша мароқли бўлади. Университет программаси бўйича ўтказилаётган лекция ва суҳбатларни ҳамда концертларни ишчилар, хизматчилар иштиёқ билан тинглайдилар.

Кафедра университетнинг навбатдаги машғулотини Студентлар шаҳарчасидаги Тошкент Давлат университети маданият саройида ўтказди. Кафедра мудири, санъатшунослик фанлари кандидати доцент Отаназар Матёқубов шарқ халқлари музикасининг ҳозирги пайтдаги мавқеи, кейинги йилларда бу музикага бағишлаб ўтказилаётган турли халқаро анжуманлар, бу музикани ўрганиш бўйича кафедра коллективи олиб бораётган тадқиқотлар ҳақида гапириб берди.

Шундан кейин университет машғулотининг концерт қисми шарқ халқларининг куй ва қўшиқларини ижро этишга бағишланди. Созандалардан А. Исмоилов ва А. Дадаев қўш ғижжакда «Фиғон», Р. Қосимов ул чолғу асбобида «Қўшчинор» куйларини ижро этдилар. Консерватория студентларидан иборат мақомчилар ансамбли халқ мақомларининг ноёб намуналарини чалиб берди.

Консерватория ўқитувчиси М. Султонова фортепьянола тўрт қисмдан иборат сюитани ижро этди. Бу музика асари бастакор С. Каримхожи ижодига мансубдир.

Музика маданияти университетининг студентлар даврасидаги машғулоти завқли бўлди.

телетайп лентасидан

⊙ **ХЕЛЬСИНКИ.** Тампере шаҳридаги В. И. Ленин музейида янги бир стенд пайдо бўлди. Унда жаҳон пролетариатининг доҳийси тасвири туширилган 850 хил значок бор.

Бу значокларни музейга москвалик Николай Крилов ҳадя этди. У жаҳоннинг турли мамлакатларида чиқарилган бу значокларни 25 йил мобайнида йиғиб борган.

Тампередаги музей «Финляндия — Совет Иттифоқи» жамиятининг ташаббуси билан 1946 йилда ташкил қилинган. Музей 1905 йил В. И. Ленин раҳбарлигида РСДРПнинг тарихий конференцияси бўлган бинода жойлашган. В. И. Лениннинг Финляндияда бўлиши тўғрисида ҳикоя қилувчи экспонатлар ва ҳужжатлар музейда эҳтиёт қилиб сақланмоқда. Ҳар йили музейни 20 мингга яқин киши келиб кўради.

⊙ ЛОНДОН. Лондонликлар яқин вақтларгача оролни римликлар забт этгунига қадар бўлган қадимги пойтахт харобалари чуқур ер остида ётибди, деб ишонардилар. Археологларнинг катта бир группаси 7 йил қазишма ишлари олиб борганларидан сўнг Буюк Британия пойтахтини ким, қачон барпо этганлиги узил-кесил ҳал бўлди.

Олимлар бу ерда Рим легионлари келишидан 3 минг йил аввал одам қўли билан ясалган ўн-дан ортиқ буюмни топишга муваффақ бўлдилар. Улар баъзи қабилалар ҳозирги Лондон районида Темза дарёсининг иккала соҳили бўйлаб яшаганликларини ҳам аниқладилар. Лекин кўпгина олимлар ва қўшма қироллик аҳолисини хафа қилиб, шуни айтиб ўтиш лозимки, бу масканлар жуда кичик бўлиб, уларни «пойтахт» деб атаб бўлмайди.

⊙ **САН-ФРАНЦИСКО.** Американинг катта штатларидан бири Калифорнияда медицина хизматининг нархи жуда ошиб кетди. Шу штат губернатори Брауннинг хабар қилишича, касалхонада бир кун ётиш, 411 долларга тушади. Врач қабулида бўлиш ҳақи ўрта ҳисобда 66 долларни ташкил қилади. 1979 йилнинг ўзидагина штатда даволаш ҳақи 20 процент қимматлашган.

⊙ АНҚАРА. Туркиянинг шарқидаги Арзрум шаҳрида ҳаво ниҳоятда булғаниб кетди. Мамлакатнинг бошқа шаҳарлари, шу жумладан Анқарада бўлгани сингари куз-қиш мавсуми бошланиши билан Арзрум устида кишини бўғадиган тутун ғубори пайдо бўлди. Уйларни паст сифат кўмир билан иситиш натижасида шундай тутун ҳосил бўлади. Шаҳар маъмурлари ҳозиргача кўраётган чоралар марказий иситиш системаси йўқлигидан кам самара бермоқда.

Бу ерда уқтирилишича, кўпдан-кўп кам даромад турк гражданлари кейинги пайтда ўтин, кўмир нархи бирданига қимматлашиб кетганлиги сабабли шу қишни иситилмайдиган уйларда ўтказишга мажбур бўладилар.

⊙ **ТОКИО.** Токио маъмурлари пойтахт муниципал мажлисига сув таъминоти ҳақини 80 процент ва шаҳар транспортида юриш нархини 30 процент кўпайтиришни таклиф қилдилар. Шу таклифга биноан муниципал касалхоналарда медицина хизмати ва коммунал хизмат нархи ҳам ошади.

Муниципал мажлисда либерал-демократлар кўпчиликни ташкил қилганлиги сабабли Токиода кун кечириш қимматини ошириш режалари муниципалитетда, албатта, кўрилса керак, деб ёзади Япония газеталари.

(ТАСС).

ПАРТИЯ РЕЖАЛАРИ – ХАЛҚ РЕЖАЛАРИ

«Қурилиш ва монтаж ишларини пудрат ва хўжалик усулида юритиш такомиллаштирилсин»
(КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасидан).

ХЎЖАЛИК ҲИСОБИ БУГУН ВА ЭРТАГА

Мамлакатимизда ўн биринчи беш йиллик бошланишига бир неча кун қолди. 6-трест коллективи учун 1976—1980 йиллар қурилишда ривожланиш, иш усулларини такомиллаштириш йиллари бўлди. Ўтган беш йилликда трест коллективи томонидан юзлаб турар-жой бинолари, мактаб ва болалар боғчалари, шифохона. Собир Раҳимов районидаги олий ўқув юртларининг ўқув корпуслари, қатор саноат корхоналарининг цехлари тикланди. Умуман олганда трест беш йиллик топширигини муддатидан олдин уддалади.

Ўн биринчи беш йиллик арафасида бригадаларимизнинг ишларини танқидий таҳлил қилиш мақсадга мувофиқдир. КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳаси биздан шуни талаб этмоқда.

Мен ишимиздаги барча техник-иқтисодий кўрсаткичларга тўхталиб ўтмайман. Таҳлил учун хўжаликда муҳим ҳисобланган меҳнат унумдорлигини оширишни олиб кўрайлик.

Бунинг учун аввало бир нечта фактлар келтираман. Трестдаги 19 бригада беш йиллик топширигини бажарди. 12 коллектив, партия XXVI съезди очиладиган кунга қадар 1981 йилнинг биринчи квартали планини бажаришга аҳд қилди. Социалистик мусобақа пешқадамлари сафида Злобин методи асосида ишлаётган С. Вархатин, М. Лебедев, Э. Мирзоидбоев, Э. Хушбахтиев ва бошқалар етакчилик қилаётган бригадалар бор. Ана шу пешқадам коллективларнинг унумли меҳнати туфайли Акмал Икромов районидаги тўқимачилик комбинатининг филиали, ТошДУ биология факультетининг лабораторияси, электрон ҳисоблаш маркази, мактаб ва болалар боғчалари муддатидан олдин фойдаланишга топширилди.

Хўжалик ҳисобида иш юритиб ана шу коллективлар ва улар билан мусобақадош бўлган бошқа коллективлар меҳнат унумдорлигини ўстиришда энг юксак кўрсаткичга эришдилар. Қатъий инженерлик ҳисоби, партия ташкилоти назорати туфайли меҳнат жараёнида катта муваффақиятга эришилмоқда.

Беш йиллик давомида бу масала бўйича катта ютуқларга эришилди. 1975 йилда 13 бригада Злобин методи асосида ишлаган бўлса, ҳозир 34 бригада злобинчасига меҳнат қилмоқда. Бу коллективларга 662 бинокор уюшган. Беш йиллик давомида бу бригадалар томонидан 28,5 минг сўмликдан зиёд қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилди. Ишга туширилган объектларнинг муддати 1376 кунга қисқартирилди, 882,9 минг сўмлик фойда олинди. Бу ишчиларга 117,2 минг сўмлик мукофот тўлаш имконини берди. Шундан ҳам кўриниб турибдики, хўжалик ҳисобида ишлашнинг имкониятлари жуда кенг.

КПСС Марказий Комитетининг лойиҳаси бригада йиғилишларида, сиёсий маориф шаҳобчаларида, комсомол ва иқтисодий ўқув таълими системасида муҳокама қилинар экан, шунга ишонч ҳосил қилдикки, бригада ҳисобида иш юритиш келажакда қурувчилар учун энг асосий иш юритиш формаси бўлиб қолади. Лойиҳада: «Қурилишни бошқаришнинг ўрта бўғинини хўжалик ҳисобига ўтказиш ниҳоясига етказилсин» деб бекорга ёзиб қўйилмаган.

Айни вақтда биз шуни тушуниб турибмизки, янги ишлаб чиқариш усулини жорий қилиш ва оммалаштириш учун жуда кўп бошқариш тадбирларини амалга ошириш лозим. Энг аввало тармоқ хўжалигини соддалаштириш керак.

Хўжалик ҳисобидаги бригадалар одатда ўзлари меҳнат қилаётган бошқарма раҳбарлари билан шартнома тузишади. Гапнинг моҳияти шундаки, зиммага олинган мажбуриятни бажариш учун биринчи навбатда бригадалар айбдор бўлиб қолишмоқда.

Бундай тартибни ўзгартириш керак. Бошқача қилиб айтганда бригада бошқа коллективлар олдида ўз имтиёзларини амалда кўрсатмоғи лозим. Ана шундагина ишни бир маромда олиб бориш ва қурилиш-монтаж материаллари билан ўз вақтида таъминланиш имконига эга бўлинади.

Қурилишда хўжалик ҳисобида иш юритишни қарор топиши учун ресурсларни тарқатишдаги камчиликларга ҳам барҳам бериш лозим. Қурилиш объектларини лойиҳалаш кўрсатилганидек, материаллар билан узлуксиз таъминлашни тақозо этади. Ҳозир амалда бўлган усул эса лойиҳачиларни мумкин қадар лойиҳа қийматини камайтиришга даъват этади. Бу эса кейинчалик ортиқча маблағ сарфланишига олиб келади. Ҳозир кўн-галантерея ва спорт буюмлари комбинатларининг қурилишида ана шундай аҳвол мавжуд. ТошМИ клиник касалхонаси корпусларини қуриш лойиҳасининг сметаси 300 минг сўмликка камайтириб юборилган.

Шу ўринда КПСС Марказий Комитетининг лойиҳасидаги: «Министрликлар, идоралар, экспертиза органлари, лойиҳа конструкторлик ва илмий-тадқиқот ташкилотлари лойиҳа ечимларининг юксак техникавий ва иқтисодий даражасини таъминлаш, қурилишнинг смета таннархини белгилашдаги масъулияти кучайтирилсин» деган кўрсатмаларга алоҳида эътибор бериш керак.

Лойиҳадаги талабдан келиб чиқиб, ўз ишимизни ўн биринчи беш йилликда ана шу асосда олиб борамиз. Ўн биринчи беш йилликда жуда кўп ишларни амалга оширишимиз лозим. Мана улардан бири: 1981 йилда биз 1980 йилга нисбатан тўрт марта кўп турар жой биноларини қуришимиз ва фойдаланишга топширишимиз керак.

Трест коллективи КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш ва ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун барча куч ва имкониятларини ишга солади.

Р. БАГЛАЕВА.
Тошкент қурилиш Бош бошқармаси 6-қурилиш тресги партия комитетининг секретари.

ЎН БИРИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКДА ТОШКЕНТЛИКЛАР УЧУН

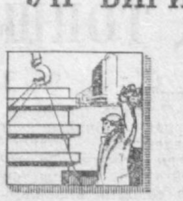

⊙ 6 миллион квадрат метр уй-жой;

⊙ 60 минг ўринли мактаб;

⊙ 25 минг ўринли болалар боғча ва ясличи;

«Аҳолининг уй-жой ва маданий-маиший турмуш шароитлари яхшилансин, ҳар бир оилани алоҳида квартира билан таъминлашга асосан эришилсин, коммунал хўжалик ва транспорт, шаҳарларни ҳамда қишлоқларни ободонлаштириш ривожлантирилсин».

(«СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари тўғрисида» КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасидан).

⊙ ҳар сменада 8 минг киши қатнаб даволанадиган поликлиника;
⊙ 3 минг ўринли шифохона;

⊙ 4600 ўринли кинотеатр; маданият саройлари ва клублар;

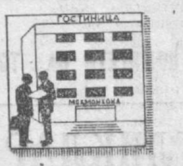

⊙ 2100 ўринли меҳмонхона бунёд этилади.

ЭРТАНГИ КУН МАРОМИДА

РЕПОРТАЖ

Тошкент қурилиш Бош бошқармаси 159-қурилиш тресги 9-қурилиш бошқармасининг бригада бошлиғи Вячеслав Миллер аввал қўлқопини, кейин каскасини олди. Ниҳоятда терлаб кетган эди. Ўзбекистон кўчасида бунёд этилаётган тўққиз қаватли 172 квартирали бино қурилиши ишлари жадал олиб борилмоқда.

Бундан бир ярим ой муқаддам бу ерда сукунат ҳукмрон эди. Чунки ўшанда иш ҳали яхши ташкил қилинмаган, таъминот яхши эмасди. Тикланган икки крандан фақат биттаси ишларди. Лойиҳачилар ҳали чизмаларни етказиб беришмаганди.

— Қийинчиликлар орқада қолди, — дейди Вячеслав Миллер. — Тўғри, вақтни бекорга ўтказганлигимиз учун афсусланамиз. Ана шу муддатда жуда кўп ишларни бажаришимиз мумкин эди.

Мусобақадош бригада бошлиғи Виктор Петров унинг гапларини маъқуллади.

Миллер етакчилик қилаётган бригадада асосан пайвандчи-монтажчилар, Петров етакчилик қилаётган бригадада эса универсал касб эгалари меҳнат қилишади. Коллективлар қандай натижаларга эришяпти? Беш йиллик давомида бешта мактаб бунёд этилди. Уларнинг ҳаммаси муддатидан олдин тикланди. Бригадалар ўзларининг топшириғини беш ойда бажаришга эришдилар. Натижада Миллер етакчилик қилаётган бригада 1980 йилнинг биринчи апрелида икки беш йиллик планни бажарди. Коллектив КПСС XXVI съезди очиладиган кунга қадар яна икки йиллик топшириқни бажаришга аҳд қилди. Петров етакчилик қилаётган бригада коллективи ҳам ана шундай маррани белгилаб қўйган.

Бу ҳашаматли бинони ана шундай пешқадам бригадалар тикламоқда. Объектда Ҳусайин Куртвелиев етакчилик қилаётган ғишт терувчилар, Нодир Одилов етакчилик қилаётган бетончилар бригадалари ҳам ишламоқдалар. Улар бир маромда ишлаб пешқадам коллективларга тенглашишга ҳаракат қилишяпти.

Бригадалар декабрь ойида 150 минг сўмлик маблағ ўзлаштиришлари лозим. Шунинг учун ҳам бу ерда иш уч сменада ташкил қилинган. Таъминот, меҳнат ва технология интизомига риоя қилиш масалаларига алоҳида эътибор берилмоқда.

— Иш ҳозир яхши кетяпти, — дейди участка бошлиғи Александр Анатольевич Водовозов. — Аммо Тошкентда ҳамма иш яхши ташкил қилинган бирорта ҳам объектни топиш имкони бўлмаса керак. Бизнинг объектимиз ҳам бундан мустасно эмас. «ТашНИИПИгенплан» институтининг лойиҳачилари бизга ҳалигача қурилаётган Универсам магазинининг чизмаларини етказиб берганлари йўқ.

Барча бригадаларда КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасини муҳокама қилиш қизғин ўтмоқда. Йиғилишда кўпгина ишчилар бу муҳим ҳужжатда белгиланган программага ўзгартиришлар киритиш ҳақида аниқ фикрлар билдиришди.

Мана ҳозир ҳам Вячеслав Миллер ва Виктор Петровнинг олдига қурувчилар келишди. Уларнинг қўлида газета. Бу гал асосий гап «Капитал қурилиш» бўлими ҳақида борди.

— Қурувчилар ўн биринчи беш йилликда юксак марраларни эгаллашлари керак, — дея ўз фикрини билдирди ғишт терувчилар бригадасининг бошлиғи, «Ҳурмат белгиси» орденининг кавалери Рамля Нигматзянова. — Фақат Тошкентда ҳар йили 1 миллион квадрат метрдан зиёд турар жой биносини тиклаш планлаштирилмоқда. Мен КПСС Марказий Комитетининг лойиҳасида ёзилган «Капитал маблағлар биринчи навбатда илгари бошланган корхона ва қурилишларни реконструкция қилиш ҳамда техника билан қайта жиҳозлашга сарфлансин» жумласига **«Қурилишни бир маромида олиб бориш, объектларни уз муддатида ишга топшириш таъминлансин»** деган сўзларни қўшиб қўйилишини таклиф қиламан.

— Лойиҳадаги «Лойиҳа-смета иши яхшилансин, қурилиш энг прогрессив ва тежамкор лойиҳалар бўйича амалга оширилсин» деб ёзиб қўйилган сўзлар бевосита биз лойиҳачиларга тааллуқлидир, дея суҳбатга қўшилди монтажчилар звеносининг бошлиғи Геннадий Адволоткин. — Менинг назаримда ишчи чизмаларини етказиб бериш, ҳисоб-китобда қўйилган хато учун лойиҳачиларнинг масъулиятини ошириш керак.

Қурилишда иш давом этяпти. Ҳар бир бинокор КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун зарбдорона меҳнат қиляпти. Шундан келиб чиқиб айтиш мумкинки, қурилишларда ҳозирнинг ўзидаёқ ўн биринчи беш йилликнинг иш мароми ҳукмрон бўлиб қолди.

В. ЭНКЕР.

СЎЗ — XXIII ШАҲАР ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ДЕЛЕГАТЛАРИГА

ЁРУҒ ЮЗ БИЛАН

Кўп минг сонли пойтахтимиз қурувчилари сафида меҳнат қилаётган бригадамиз бунёдкорлари ҳам шаҳримиз коммунистларининг катта анжуманини янги ютуқлар билан кутиб олишмоқда. Бригадамиз коллективи қурилиш ишларини прогрессив технология асосида ташкил этиш, иш вақтидан унумли фойдаланиш туфайли ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари адо этди.

Биз кўп йиллардан буён москвалик машҳур бинокор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Николай Злобиннинг бригада пудрати методи асосида ишлаб келяпмиз. Янги метод коллективимиз қўлга киритаётган ютуқларда бош омил бўляпти. Шунинг учун ҳам «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари» тўғрисида партия Марказий Комитетининг КПСС XXVI съездига лойиҳасида **«Қурилишни бошқаришнинг ўрта бўғинини хўжалик ҳисобига ўтказишни ниҳоясига етказилсин» деб тўғри таъкидланган.** Бригадамиз коллективи Асосий йўналишлар тўғрисидаги лойиҳа ҳужжатини ҳар жиҳатдан чуқур ўрганиб чиқдилар ва ўн биринчи беш йиллик учун белгиланган капитал қурилиш программасини ҳар жиҳатдан маъқуллаб, уни ўз ишларида асосий дастуриламал сифатида қўллаяптилар.

Б. ОРИПОВ,
Тошкент қурилиш Бош бошқармасига қарашли 159-трест 10-қурилиш бошқармасининг комплекс бригадаси бошлиғи, XXIII шаҳар партия конференцияси делегати.

ФОТОАХБОРОТ

Тошкент телевизион минораси ўн биринчи беш йилликда ишга тушириладиган объект ҳисобланади. Ҳозирнинг ўзидаёқ айтиш мумкинки, бу ноёб иншоот пойтахтимиз қиёфасини янада гўзаллаштиради. У ўзининг архитектураси, техник имкониятлари жиҳатидан фақат Останкино телевизион минорасидан орқада холос.

«Спецсталькострукция ва «Висотстрой» трестларининг меҳнаткашлари бу минора қурилишида тобора янги ва илғор усулларни қўллашмоқда.

СУРАТЛАРДА: илғор монтажчилар бригадаси (чапдан ўнгга) Н. Шойсултонов, В. Шаропов, С. Носов, М. Шокиров (бригада бошлиғи), Э. Қодирбеков ва С. Лаптевлар; телевизион миноранинг ҳозирги кўриниши.

И. Глауберзон фотолари.

• *Бинокорлик касбини ардоқлаётганлар*

ТАДБИРКОРЛИК САМАРАСИ

Мана уч кварталдирки, 31-бошқарманинг коммунист Тожибой Жалилов бошлиқ бригадаси коллективи Тошкентдаги 1-уйсозлик комбинати коллективлари ўртасидаги социалистик мусобақада шарафли ўринни эгаллаб келяпти.

Тожибой Жалилов бошлиқ бригада пойтахтимизнинг Чилонзор массивидаги 14-кварталда, Дўмбрободда ва бошқа жойларда ўнлаб осмонўпар биноларни қуриб ҳамшаҳарларимизга туҳфа этишган.

«Объект аъло баҳога қабул қилиб олинди». Бу жумлалар қанчалик расмий эшитилмасин, унинг заминида ижодий, илҳомбахш меҳнат мужассам. Бригада аъзолари ўз ишларининг ана шундай баҳога сазовор бўлиши учун албатта билим ва тажрибаларини доимо бойитадилар, ўз касбининг устаси сифатида биноларни иштиёқ билан қуришга ҳаракат қилишади.

—Баъзида мендан бригадангизда ёшлар кўпми,—деб сўраб қолишади,—дейди у. — Унчалик кўп эмас, деб жавоб бераман мен. Ҳаммаси бўлиб, 16 кишининг беш-олтитаси ёшлар. Албатта биз бунда бир-икки йил ишлаганларни ёшлар сифатида тилга олдик. Масалан, дейлик, коллективда бинокор беш йил ишлаган бўлсин, уни ҳам албатта тажрибали демасдан бўлмайди. Агар у шу вақт ичида маҳоратини оширгани, чуқур билим олишга интилганини ҳисобга олсак, тажрибали деган сўзнинг маъноси янада кенгроқ маълум бўлади. Негаки касбга садоқат ва меҳр ҳам бирданига туғилмайди.

Тошкент тўқимачилик комбинати хизматчилари учун «Кармилюк — Одесская» кўчасида уй-жой комплекслари қурилиши бошланди. Бу ерда 330 оила учун турар жой қуриляпти. Т. Жалилов бригадасига эса бу биноларнинг пойдевор қисмини қуриш топширилган. Бригада аъзолари ишни бошлашдан аввал лойиҳа чизмаларини пухта ҳис этгунларига қадар чуқур ўрганишди. Бригаданинг ҳар бир аъзоси лойиҳани бемалол тушуна олади. Замонавий қурилиш индустриясининг тараққий этганлиги ҳар бир бинокордан материалларнинг стандартлари, ўлчамларини аниқ билишни тақозо этади. Бригада шунинг учун ҳам ишни аввал лойиҳани ўрганишдан бошлайди.

Бир звено пойдевор блокларини ва панелларини монтаж қилса, бошқаси блоклар ва панеллар оралиғидаги жойни бир-бирига пайвандлайди. Бошқа звено эса қолипларни ўрнатиш, бетонлаш ишларини амалга оширади. Ишни бу таҳлитда ташкил этиш уйсозларга қўл келяпти. Иш суръати ой сайин ошиб боради. Натижада сифат ҳам ўзини кўрсатади. Бригада ишни бу таҳлитда ташкил этиш туфайли биноларнинг пойдевор қисмини муддатидан бир ҳафта илгари яхши сифат билан якунлади.

—Барча иш босқичларини биз муддатидан илгари топширишга аҳд қилганмиз, —дейди монтажчи Н. Бобров,—бунда КПСС XXVI съезди шарафига ташкил этилган социалистик мусобақа айниқса қўл келяпти. Коллективимиз комбинатда биринчилардан бўлиб, ана шу мусобақага қўшилди.

КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасини чуқур ўрганиб чиққан коллектив кейинги йиллардаги ўз фаолиятини таҳлил этиб кўрди. Ҳозир улар ишлаб чиқаришнинг янги резервларини ахтаришмоқда ва буни лойиҳада кўрсатилган программага қиёслашмоқда.

— Масалан, лойиҳанинг ўн иккинчи бўлимидаги қуйидаги жумлаларга эътибор беринг, — дейди дурадгор М. Хамзин. — **«Тежамкорлик кучайтирилсин, хўжалик ҳисоби мустаҳкамлансин. Мамлакат экономикасини янада ўстириш ва совет кишиларининг фаровонлигини ошириш учун халқ бойлиги кўпайтирилсин ва ундан самарали фойдаланилсин».** Бизнинг социалистик мусобақамиз бандларидан бири ҳам қурилиш материаллари ва конструкцияларидан тежамкорлик билан фойдаланишни назарда тутади.

Партиямизнинг бу чақириғига амалий иш билан жавоб беришга ҳаракат қилаётган қурувчиларимиз ҳар бир нарсада тадбиркор ва тежамкор бўлишга, материалларни ёмғир ва қордан муҳофаза қилишга ҳаракат қилади. Дурадгорлик материалларини, уларнинг ишлатиш жойига биноан сортларга ажратиб, мақбул жойда сақлаймиз. Бу ҳам камёб материалларнинг исроф бўлиши олдини олади. Шу билан бирга ҳар бир гражданнинг бажарадиган ишига нисбатан ихтисоси бўйича иш ўрнини аниқ белгилаш ҳам самарали ва унумли иш бажаришнинг бирдан-бир йўлидир. Шунга биноан ҳар бир бинокорга зарур иш жиҳозлари биркитиб берилади.

«Коммунистик меҳнат бригадаси». Т. Жалилов бошлиқ бригада ўнинчи беш йиллик бошидаёқ бу шарафли номни қўлга киритган эди. Коммунистчасига ишлаш учун ҳар бир қурувчи ўз вазифасига виждонан ёндошади, ҳар бир тадбирга амалийлик нуқтаи назаридан муносабатда бўлади. Ҳозир бригада тўқимачилар учун қурилаётган уй-жой комплексларида инженерлик коммуникацияларни ўтказишни муддатидан илгари бажарди. КПСС XXVI съезди очиладиган кунда эса Тожибой Жалилов ва унинг бригадаси бинокорлари 1981 йилнинг биринчи квартали топшириқларини бажарганлиги ҳақида рапорт берадилар.

А. МИНГУЛОВ.

МЕТРО ВА БЕШ ЙИЛЛИК

БИЗНИНГ ИНТЕРВЬЮ

Тошкентликлар ва пойтахтимиз меҳмонлари шаҳримиз метрополитенидан жуда хурсанд. Биз Тошкентнинг ер ости йўли, унинг чиройли станцияларига одатланиб қолганмиз. Хўш, ўн биринчи беш йилликда фойдаланишга топшириладиган метронинг иккинчи йўли қиёфаси қандай бўлади? Оқшомхонларнинг шу ва бошқа саволларига Тошкент метросини лойиҳалаш институти директори М. Х. ХОЛМУРОДОВ жавоб беради:

— Ўн биринчи беш йилликда капитал қурилиш соҳасида юз берадиган улкан ўзгаришлар билан бирга Тошкент метрополитенини бунёд этишда ҳам янги қадамлар ташланади. «СССРнинг иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари» лойиҳасини муҳим дастуриламал сифатида қабул қилган институтимиз коллективи лойиҳа-смета ишларини такомиллаштириш, лойиҳаларнинг самарадорлигини ошириш бўйича конкрет тадбирларни белгилади.

Ўн биринчи беш йилликда Тошкент метрополитенининг етти станциядан иборат иккинчи йўли биринчи навбати ишга туширилиши кўзда тутилган. Метронинг бу йўналиши шаҳримизнинг «Пахтакор» станцияси ёнида қуриладиган Навоий станциясини Авиасозлар шаҳарчасида қуриладиган В. П. Чкалов станцияси билан туташтиради.

Шу муносабат билан биз метро лойиҳаловчилари олдида улкан вазифалар турибди. Бу вазифаларнинг энг асосийси лойиҳаларнинг юксак самаралилиги ва тежамлилигига эришишдан иборат. КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасидаги «Капитал қурилиш» бўлимида жумладан шундай сўзлар бор: **«Лойиҳа-смета иши яхшилансин, қурилиш энг прогрессив ва тежамкор лойиҳалар бўйича амалга оширилсин».**

Шаҳримиз метросининг биринчи навбати қурилиши тажрибаларига кўра айтиш мумкинки, биз бу борада яхши натижаларни қўлга киритдик. Яъни қурилишнинг лойиҳа-сметаси бўйича пландагига қараганда беш миллион сўм иқтисодий самарага эришилди. Йиғма темир-бетон конструкциялари ва бошқа самарали қурилиш материалларидан унумли фойдаланиш туфайли ана шундай натижаларга эришилди.

Албатта метрополитеннинг иккинчи йўналиши қурилишида ҳам бундай материаллардан самарали фойдаланишга, ишлаб чиқаришга фойдали янгиликларни жорий этишга катта аҳамият берилади. Бу ҳам лойиҳалаш ишлари харажатларини камайтириш, қурилиш-монтаж ва пардозлаш ишлари сифатини оширишга имкон беради.

КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасида планлаштириш, архитектура ва қурилиш ишлари сифатини янада оширишга алоҳида аҳамият берилган. Бу борада Тошкент метросининг иккинчи йўли станцияларини лойиҳалаётган «Ташметропроект» институти меъморлари ва инженер-техник ходимлари олдида ҳам катта вазифалар турибди.

Тошкентнинг метро станциялари янада кўркам, янада чиройли бўлиши учун ижодий мусобақада кўплаб меъморлар, ижодий коллективлар актив иштирок этяпти. Станцияларнинг энг чиройли қиёфаси учун ижодий коллективлар ўртасида конкурс ҳам эълон қилинди. Ана шу конкурс натижаларига кўра иккинчи йўналиш ер ости йўлидаги етти станциянинг бештасини бизнинг институтимиз меъморлари лойиҳалайди. «Космонавтлар проспекти» ва «В. П. Чкалов» станциялари эса Ўзбекистон шаҳарсозлик қурилишларини лойиҳалаш илмий-тадқиқот институти ҳамда Тошкентдаги турар жой ва жамоат биноларини экспериментал лойиҳалаш зонал илмий-тадқиқот институти меъморлари лойиҳаси асосида барпо этилади.

Меъморлар ва инженерлар ўз лойиҳаларида ер ости станцияларининг такрорланмас қиёфада бўлишига, шунингдек унинг йўловчилар учун ҳар жиҳатдан қулай қилиб қурилишига катта аҳамият бердилар.

Шунинг учун ҳам биз ер ости йўллари ва станциялари лойиҳаларини тайёрлашга бевосита Ўзбекистон Фанлар Академиясининг сейсмология, шунингдек Механика ва иншоотлар зилзилага чидамлилиги институти, Тошкент политехника институтининг қурилиш конструкциялари кафедраси ҳамда Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтининг қурилиш материаллари кафедраси олимларини ҳам жалб этяпмиз. Ана шундай ижодий ҳамкорлик туфайли лойиҳаларимиз юксак баҳога сазовор бўлмоқда.

Биз бугунги кунда ўн биринчи беш йилликнинг охирги йилларига ҳам назар соляпмиз. Тошкент метросининг иккинчи йўлини лойиҳалаш билан бирга Навоий станциясида олий ўқув юртлари шаҳарчаси ва Қорақамиш массивига борадиган иккинчи йўналишнинг иккинчи участкасини техник-иқтисодий жиҳатдан асослаш ишларини ҳам олиб боряпмиз. Метрополитеннинг Максим Горький станциясидан Қорасув массиви орқали Трактор заводигача борадиган трассаси бўйича ҳам ана шундай тадқиқот ишлари бажарилади. Шу беш йилликда институтимиз коллективи шаҳримиз ости йўлининг Юнусобод ва Сергели массивларини аэропорт орқали бир-бирига туташтирувчи учинчи йўналиши бўйича ҳам техник-иқтисодий жиҳатдан асослаш ишларини амалга оширади.

Суҳбатни **М. АБДУЛЛАЕВ** ёзиб олди.

ОИЛА ДАВРАСИДА СУҲБАТЛАР

ЯХШИ ОДАТ — ФАРЗАНД ЗИЙНАТИ

Болаларда кичик ёшдан бошлаб юриш-туриш, хулқ-атвор, малака ва одатларни ҳосил қилиш мумкин. Малаканинг ҳосил бўлиш тезлиги шу малаканинг мураккаблигига, боланинг ёшига, асаб системасининг ҳолатига, шахсий хусусиятига, муҳитга кўп жиҳатдан боғлиқдир. Машқ қилиш натижасида эса одатлар мустаҳкамланади.

Боланинг кундалик турмуш эҳтиёжига айланган хатти-ҳаракатлар одат тусига киради. Одатлар меҳнатга, озодаликка, нафосатга, ахлоққа тааллуқли бўлиши мумкин. Одат — турмушда инсоннинг иккинчи табиатига айланади.

Хўш, хулқ-атвор одатлари болада қачон пайдо бўлади? Гўдак уч ойликдан ўз онасини яхши таниб, бошқалардан ажрата олади. Олти-етти ойликдан бошлаб ўз яқинларини ажратади. Шу даврдан бошлаб уларни салом беришга, хайрлашишга, миннатдорчилик билдиришга одатлантириш керак. Бунинг учун кўксига қўлини қўйишга, қўл силташга, таъзим қилишга ўргатиш мумкин.

Малака ва одатларнинг пайдо бўлиш суръати кўп жиҳатдан боланинг нутқига боғлиқ. Унда нутқ қанчалик равон ва мазмунли бўлса, фикр алмашиш шунчалик қулай бўлади. Одатда бола икки ёшдан сўзлашиш малакасини эгаллайди. Атрофдагилар билан муомала қила бошлайди. Бинобарин, катталарнинг ўгит-насиҳатларига, кўрсатмаларига қулоқ солишга, ўз хулқини идора қилишга одатланади. Шу даврдан бошлаб ахлоқ-одоб қоидаларини, «яхши» ва «ёмон»ни тушунтириш керак. Шунингдек, унда озода бўлиш, кийимни ҳамда турар жойни тоза сақлаш малакасини шакллантириш зарур. Малакалар кундан-кун мустаҳкамланиб бориб, одатга айланади.

Одатда икки-уч ёшли бола жамоат жойларида ўзини қай ҳолда тутиш кераклигини билмайди. Шунинг учун катталар унга бу борада қандай йўл тутиш лозимлигини тушунтириши, зарур кўрсатмалар бериши керак. Бундай тарбиявий таъсирни бир неча марта такрорлаш натижасида хулқ-атвор малакаси мужассамлашади.

Болани уч ёшдан бошлаб мустақил ювинишга, кийинишга, овқатланишга, гигиеник машқларга ўргатиб бориш лозим. Шунингдек, бежорга ачиниш, ҳайвонларга раҳм қилиш, ўйинчоқларни эҳтиётлаш ҳамда мулойим бўлиш тўғрисида олобдан сабоқ бериш орқали ахлоқий одатларни шакллантириш мумкин. Бунинг учун «Нега мушукни қийнайсан?», «Унинг жони оғримайдими?», «Ундай қилиш мумкин эмас» деб ўргатишнинг ўзи кифоя қилади.

Кичкинтойлар тарбиясида уларни бошлаган ишини охирига етказишга, қийинчиликларни енгишга, сабр-тоқат қилишга, йиғидан ўзини тийишга одатлантириш муҳим аҳамиятга эга. Мустақил ишларни бажаришдан эътиборан мазкур одатлар пайдо бўла бошлайди. Бироқ топшириқлар бажарилиши назорат қилиб турилиши лозим. Болани ўз ҳолига ташлаб қўйиш сира мумкин эмас.

Бола учун катталарнинг яхши хулқи намунадир. Лекин бу нарса етарли эмас. Агар у фаол ҳаракат қилмас экан, у ҳолда малака ва одатлар вужудга келмайди.

Бола ёши улғайиши билан малака ва одатлар мураккаблашиб боради. Бола уч-тўрт ёшга тўлганда ювиниш, кийиниш, идиш-товоқ олиб келиш, ўсимликларни парвариш қилиш, ҳайвонларни боқиш одатларини, беш-олти ёшда тугмани тақиш, ботинка ипини боғлаш, уйни тартибга солиш, одамларни ҳурмат қилиш малакаларини таркиб топтириш мумкин бўлади. Олти ёшдан ахлоқ малакасига қўшимча билимларни ўзлаштириш малакасини ҳосил қилиш лозим.

Боланинг мактабга бориши унинг ҳаётида кескин бурилиш ясайди. Ўқувчи ихтиёрсиз ҳаракатлардан ўзини тия билишга одатланади. Мактабда ўрнатилган тартиб-интизом ихтиёрсиз ҳаракатларни жиловлаб қўяди. Ўқитувчи унда ўзаро ёрдам бериш ва ғамхўрлик қилиш одатларини шакллантира боради.

Ўқувчилар учун одамларнинг ижобий хатти-ҳаракатлари, адабий асардаги қаҳрамонлар намуна бўлиб хизмат қилади. Шу боисдан яхшиларга тақлид қилади, шу даражага эришиш учун интилади. Унинг учун ўқитувчи қиёфаси намуна ҳисобланади. Хушфеъл, билимдон ўқитувчи болада юксак маънавий хислатларни вужудга келтиради. Ўқитувчининг тўғри ва чиройли хати ўқувчи учун намунадир. Ўқиш малакасини эгаллашда ўқитувчининг, бадиий сўз устасининг, дикторнинг ўқиши намуна бўла олади.

Етти-саккиз ёшли бола ўқитувчи ёки ота-онанинг кўрсатмалари билан ишларни бажаришга одатланади. Учинчи-тўртинчи синф ўқувчиси ўз ташаббуси билан бундай ишларни амалга оширади.

Кичик ёшдаги ўқувчида ўзини тута билиш, ўз хатти-ҳаракатини назорат қилиш, ихтиёрсиз ҳаракатларга берилмаслик малакаси юзага келади. Машқ қилиш, амалда уни қўллаб кўриш натижасида қатъийлик ва қийинчиликларни енгиш малакаси пайдо бўлади. Бунда катталар қаттиққўллик кўрсатиши, кераксиз одатларни мустаҳкамланиб қолишига йўл қўймаслиги керак.

Малака ва одатлар ўсмир ёш даврида янада мураккаблашади. Ўсмир онгида ўқитувчи ёки ота-она шакллантирмоқчи бўлган малака ва одатларга қарама-қарши ахлоқий тушунчалар, ишонч ақидалар вужудга келган бўлади. Ўсмирда яхши малака ва одатларни шакллантиришда кўрсатма бериш, тушунтириш, талаб этиш, инкор қилиш, енгил жазолаш воситалари билан таъсир этиш зарур. Бунда бола катталарнинг буйруқ берувчигина эмас, балки ғамхўр ва меҳрибон маслаҳатчи эканлигини англаб етади.

Катталар таъсирида ҳамда шахсий меҳнат қилиш натижасида ўсмирда сабот-матонат, ўзини йўқотмаслик, ўзини тута билиш, қатъийлик, камтарлик, меҳрибонлик каби ахлоқий одатлар юзага келади. Айниқса, катталар ўсмирда бошлаган ишни охирига етказиш одатини шакллантира бориши тарбия ишига ёрдам беради. Ўзини тута билиш малакасини мустаҳкамлаш, уни бошқа шароитда қўллаш ёрдамида барқарор малака ҳосил қилинади. Одатга айлантирилган руҳий ҳолатлар ўсмир хулқининг ижобий хислатига айланади.

Фарзандларда турмушнинг энг зарур малака ва одатларини вужудга келтириш билан бир қаторда, уларда ўз хулқ-атворини идора қилиш ва англаш, бошқалар билан илиқ муомала қилиш хислатларини тарбиялаш мақсадга мувофиқдир.

Э. ҒОЗИЕВ,
психология фанлари кандидати.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Лал Баҳодир Шастри номидаги 24-ихтисослаштирилган мактабда чорак асрдан бери ҳинд тили ўрганилади. Ўқувчилар 2-синфдан бошлаб дўст мамлакат тилинигина эмас Ҳиндистоннинг қадимий маданияти, тарихи, географиясини, унинг бой адабиётини чуқур ва ҳар томонлама ўрганадилар.

СУРАТДА: мактабдаги Рабиндранат Тагор номли интернационал дўстлик клубининг мажлисларидан бирида.

Р. Шамсутдинов фотоси. (ЎзТАГ).

Бу — қизиқ

ЭЛЕКТРОН ЭНАГА

Англияда энагалик касби эгалари камёб бўлиб бормоқда. Олим Ричард Завадски электроникадан фойдаланиб, бу проблемани ҳал қилди. У уч ҳафталик қизининг тун яримларида тинимсиз йиғлашидан азобланиши оқибатида «электрон энага» конструкциясини ясади. Қурилма чақалоқнинг бақириб йиғлай бошлаши билан ҳаракатга келади ва отаси ёки онасининг товушини чиқариб тинчлантиришга киришади.

Ҳозир Ричард Завадски каттароқ болакайлар учун эртаклар ўқиб берадиган программага эга бўлган компьютер устида иш олиб бормоқда.

ХУРОФОТНИНГ ЮЗАГА КЕЛИШИ

Бундан ўн йил муқаддам Япониянинг Накадзе шаҳридаги меҳмонхоналардан бирида реклама мақсадида олтин ванна ўрнатилган эди. Ўша вақтда унинг баҳоси 90 миллион иен эди. Ҳозир олтиннинг қиммати ошиши натижасида унинг баҳоси 900 миллиондан кам бўлмай қолди.

Ванна маҳаллий аҳоли ва туристлар учун беш минут муддатга прокатга берилади. «Олтин ваннада чўмилувчилар» эсдалик суратига тушишлари мумкин.

Кароматли ваннага шўнғиш учун узоқ вақт навбат кутиб туриш шуҳратпарастлик учунгина эмас. Балки бу ерда олтинда беш минутлик чўмилиш киши ҳаётини бир йилга узайтиради, деган миш-мишлар тарқатилганлигидадир. Бунга меҳмонхона эгасининг янги хурофот орқали эксплуатация қилиш кунига чорак миллиард иен фойда кўраётганлиги асос бўлган бўлиши мумкин.

ГАЗЕТХОН ИЛТИМОСИ

БОЛАНИ ҚАНДАЙ КИЙИНТИРИШ КЕРАК?

Ҳурматли редакция! Бизга болаларни кийинтириш тўғрисида маслаҳат берсангиз.
М. АБДУҲАЛИЛОВА, Г. МУҲАМЕДОВА.

Окшомхонларнинг илтимосига педагогика фанлари кандидати Н. Н. БУРМИСТРОВА қуйидагича жавоб берди:

— Болаларда учрайдиган баъзи касалликлар кўпинча шамоллаш хасталикларини даволаш ва унинг олдини олишда уларга қандай кийим ва пойафзал кийинтирилганн муҳим аҳамиятга эга. Болалар учун мўлжалланган замонавий кийим-кечаклар орасида спортчилар учун мўлжалланган кийимлар мақсадга мувофиқ бўлиб, улар енгил, ихчам ва одмидир. Энг муҳими — болалар кийими ва пойафзали бола танаси ва бўй-бастига лойиқ ва мос бўлиб, совқотиш ёки исиб кетишдан сақлайдиган бўлиши лозим.

Болалар учун мўлжалланган к и й и м лар қандай материалдан тикилганига ҳам боғлиқ бўлади. Жумладан: «балонья», «капрон» ёки «дедерон» каби материаллар ҳаво ва намни яхши ўтказмайди. Шунинг учун улар кийим-кечагини бундай материаллардан тиктириш мақсадга мувофиқ эмас.

Шуни ёдда сақлаш керакки, ҳаво ва намни яхши ўтказадиган материаллар ювилиб, дазмол босилган сари янада «очилиб» ҳаво ва намни янада яхшироқ ўтказадиган бўлади. Аксинча, ҳавони ва намни яхши ўтказмайдиганлари эса ювилганда ранги кетиб, шалвираб, худди кир-чирдай ранг бўлиб қолади. Материалларнинг танага иссиқлик беришида, уларнинг сув ва сув буғларини яхши ўтказиш-ўтказмаслик хусусияти ҳам катта аҳамиятга эга. Материал сифати қанча юқори бўлса, унинг иссиқлик бериш хусусияти ҳам шунча яхши бўлади. Албатта, бундай материаллар бола соғлиғини мустаҳкамлайди. Бундай материаллар қаторига чит, сатин, сурп ва марказитларни олиш мумкин, улар юмшоқ ва майин бўлади. Болаларнинг ички кийимлари шундай материалдан бўлиши мақсадга мувофиқдир. Пахта толасидан тайёрланган ип газламалар энг яхши газлама ҳисобланади. Улар ҳаво ва намни яхши ўтказиш билан бирга, ювиш ва дазмоллашга жуда қулайдир.

Костюм, шим ва пальтолар енгил жун матолардан бўлгани маъқул. Сунъий синтетик материаллардан бўлмаслиги керак.

Кийим-кечакларнинг бола баданига иссиқлик бериш хусусияти, унинг бола баданини тўла-тўкис беркитиб туришига ҳам боғлиқ.

Ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам болага уч қаватдан ортиқ кийим кийдирмаслик керак. Ортиқча кийим бош (ҳатто юпқа кўйлак ҳам) тана ҳароратининг нормал ҳолда бўлишини бузади. Натижада бола тезда терлаб кетиб, совқотади. Бу эса унинг тезда шамоллаб қолишига сабаб бўлиши мумкин.

Бола эгнидаги кийими оғир, унинг баданини қаттиқ сиқиб турадиган, юриш-туришига халақит берадиган бўлмаслиги керак. Тор кийим кўкрак қафасини сиқиб, нафас олишни қийинлаштиради. Натижада организмда қон айланиши ҳам бузилиши мумкин.

Эндигина юрабошлаган ёки мактабгача ёшдаги жажжи ўғил-қизларга комбинезон кийдириш мумкин. У яхши иссиқ бериш билан бирга, жуда ихчам ва енгилдир. Бундай комбинзонларнинг устки қисми намни ўтказмайдиган материалдан тикилиши лозим. Уни кийиб олган бола бемалол қор бўрон ўйнаб, чана учади. Йиқилиб тушса ҳам кийимига қор ёпишмайди ва ифлос бўлмайди. Бундай болаларга сира ҳам қалин, узун ва қўпол пальтоларни кийдирмаслик керак. Унга бола қовуша олмайди ҳамда кир қилиб қўйишдан қўрқиб, ўртоқлари билан ўйнай олмайди. Натижада бир чеккада шумшайиб, зерикиб ўтиради.

Болаларни мавсумга мос равишда кийинтириш лозим. Афсуски, баъзи ота-оналар ўз фарзандларини ҳаддан ташқари ўраб-чирмайдилар. Натижада бола терлаб-пишиб кетади ёки оғир кийим уларни толиқтиради. Натижада бундай болалар нимжон ёки ўжар бўлиб қолади. Болаларнинг ички кийимларига ҳам эътибор бериш керак. Йилнинг қайси фаслидан қатъий назар, уларнинг ички кийимлари ип газламадан тикилган, юмшоқ бўлиши лозим. Сўнгги йилларда колготкалар кийиш одат тусига кирди. У ҳам яхши. Бироқ, ундаги резинка бўшроқ бўлгани маъқул. Бола терисини сиқиб, қизартириб қўймасин.

Болалар ички кийимларини қандай ювишни билиб қўйган ҳам яхши. Уни оддий кир совун билан ювинг. Совунли сувга кир содаси қўшинг. Бундай вақтда сира ҳам кир ювадиган порошокларни ишлатманг. Акс ҳолда болада аллергия хасталигини келтириб чиқариши мумкин.

Болаларнинг ички кийимлари ва кўрпа-тўшагига солинадиган чойшаб ва ғилофларни крахмал билан қотириш тавсия этилмайди. Агар шундай қилинса, улар қотиб қолиб, ҳаво ва намни яхши ўтказмайди. Болага ботиши ҳам мумкин. Натижада бола яхши ухлайолмайди. Бу эса унинг соғлиғига зарардир.

Боланинг оёқ кийими ҳақида ҳам бир қанча маслаҳат берамиз. Бола оёғини ташқи муҳит таъсирларидан ҳимоя қилишда оёқ кийим мос бўлиш ҳам муҳимдир. Оёқ кийимлари бола оёғига мос бўлмаса, боланинг оёқ товонлари ва панжалари нотўғри ўсиб қолади. Шунинг учун ота-оналар фарзандларига оёқ кийими олаётганда улар оёғига лойиғини танлашлари керак. Боланинг оёқ бармоқлари оёқ кийими ичида бемалол буриладиган бўлиши керак. Оёқнинг бош бармоғи оёқ кийими учига тикилиб турмасдан, ярим ёки бир сантиметр бўш жой бўлсин. Оёқ кийими кийиб кўрилаётганда ўтириб ўлчанмасдан, тик турган ҳолда ўлчаниши лозим. Оёқ кийими таги ўта силлиқ бўлса, бола сирғаниб, йиқилиб тушиши мумкин. Бунинг учун оёқ кийими тагини бир парча қоғоз билан бироз ишқалаб ташланг.

Резина этикларни фақат ёмғирли кунларда кийдиринг. Қишда эса сира ҳам киймасликлари керак. Оёқ кийимларини ҳар ярим йилда бир марта алмаштиринг. Оёқ кийимлари пошнаси ўта паст ёки ўта баланд бўлмасдан, 2—3 сантиметр бўлиши етарлидир. Кедларни мунтазам кийиб юришларига йўл қўйманг. Уни фақат маълум соатлардагина кийиш тавсия этилади.

Икки оғиз сўз болалар пайпоқлари ҳақида. Болалар пайпоқлари жундан ёки ипдан тўқилган бўлиши мумкин. Синтетик материаллардан тўқилган пайпоқларни кийдириш тавсия этилмайди. Улар ҳаво ва намни яхши ўтказмайди. Натижада улар оёғи тез терлайдиган ёки тез совқотадиган бўлиб қолиши мумкин.

Хулоса қилиб айтганда, болаларни тўғри ва мавсумга мос равишда кийинтириш улар соғлиғини таъминлашда муҳим аҳамият касб этади.

Жавобни
Ю. АҲРОРОВ ва **Т. РАСУЛЕВ**
тайёрлашди.

КИТОБ ЖОВОНИ

«ЯЙРАНГ ҚУШЛАР»

Олмоснинг (Олмос Аҳмедованинг) «Ойижон, ўқиб беринг» сериясида чоп этилган мазкур китоби болаларга мўлжалланган. Муаллиф унда болалар психологиясига мос ҳикоячаларни жамлаган. «Айёр қарғалар», «Менинг сайроқи қушларим», «Касал бедана» каби ҳикоялар болаларни табиатни, қушларни севишга ундаш билан бирга, турли қушлар ҳақида маълум тасаввур ҳам беради. Китобчани У. Набиев расмлар билан безаган.

ДЎСТЛАР ДАВРАСИДА

Ўзбекистон халқ шоири Миртемир адабиётимизнинг жонкуярларидан бири эди. У адабиётимиз, унинг улкан бир бўлаги шеърият ҳақида доимо қайғурар, унинг равнақидан беҳад хурсанд бўларди. Юқоридаги ном билан Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг «Ёш гвардия» нашриётида чоп этилган китобда атоқли шоирнинг адабиёт ҳақидаги ўйлари, алломa шоирлар ҳақидаги фикрлари, ёшларга ўгитлари жамланган. Ўн минг нусхада босмадан чиқарилган бу китоб «Ҳаёт ва ижод сабоқлари», «Устозлар даврасида», «Замондошлар», «Адабиётимизнинг келажаги» каби бўлимлардан иборат.

«ЕР—КОИНОТ ГУЛИ»

Инсон гўзалликка, кенгликка, эркинликка ҳамиша эҳтиёж сезади. У баҳор шамолининг юзини сийпалаб ўтишида ҳам, куртакларнинг барг ёзишида ҳам, ариқларни тўлдириб оқаётган сувнинг шилдирашида ҳам гўзаллик кўришни, мунавварлик туйишни истайди. Ёзувчи Эминжон Усмоновнинг «Ер—коинот гули» китобида она табиат ва унинг гўзалликлари ҳақида, уларни асраш борасида олиб борилаётган хайрли ишлар ҳақида ҳикоя қилинади. Китоб 15 минг нусхада «Ёш гвардия» нашриётида чоп этилди.

«УСТОЗЛАР ИЗИДАН»

Пўлат Мўминнинг болаларга аталган шеър, қўшиқ ва эртаклардан иборат бу китоби 30 минг нусхада чиқарилди. Муаллиф қисқа сўз бошисида китобдан ўрин олган пьесасини ва айрим шеърларини давр талаби билан тузатганини, сайқал берганини маълум қилади. Китобни ўрта ва катта ёшдаги болалар қизиқиш билан ўқийдилар.

«СЕҲРГАР ТАБИБ»

Ёзувчи Ёқубжон Шукуров «Қасос», «Қалб қаноти», «Уч савол», «Қанотли бола» каби асарлари билан ёш китобхонларга таниш. Унинг эртаклардан тузилган навбатдаги китоби юқоридаги ном билан аталди. Халқ оғзаки ижодидан фойдаланиб яратилган ҳикоялар ўқувчида яхши таассурот қолдиради. Китоб 60 минг нусхада чоп этилди.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

СЪЕЗД ОЛДИДАН

ПРАГА. Ички резервларни қидириб топиш — Чехословакиядаги ҳар бир меҳнат коллективининг энг муҳим вазифасидир. Материал ва электр энергияни тежаш, меҳнат унумдорлигини ва маҳсулотнинг сифатини оширишга қаратилган бу оммавий ҳаракат республикада ЧКП-нинг XVI съездига тайёргарлик даврида вужудга келди. Коммунистлар ана шу муҳим ташаббусни бошлаб бердилар.

Мамлакатдаги энг йирик корхоналарнинг бири «Тесла-Карлин»да телефон ускуналари ишлаб чиқарилади. Бу корхонада ишчиларнинг ташаббуси билан кўпгина муҳим проблемалар ҳал этилди. Масалан, цех ва участкаларда заводнинг ички хўжалик ҳисоби системаси жорий этилди. Янгича иш усулига ўтилган дастлабки ойлардаёқ 80 миллион кронлик рангли металлар тежалди. «Тесла-Карлин» маркали аппаратлар Москванинг ва Совет Иттифоқидаги бошқа шаҳарларнинг кўпгина телефон станцияларида яхши ишлаб турибди.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ. Ёши юздан ошган Либерец ботаника боғини ҳар йили 300 мингдан зиёд киши зиёрат қилади. Бу ерда очиқ ҳавода ва ойнаванд том остида 5 мингдан зиёд турли-туман тропик ва субтропик ўсимликлар намойиш этилади.

СУРАТДА: оранжерейлардан бирида.

ИШ ҲАҚИНИ ИСЛОҲ ҚИЛИШ

ГАВАНА. Озодлик оролида иш ҳақини ялпи ислоҳ қилиш тадбирлари муваффақиятли амалга оширилмоқда. Миллий экономикани планлаштириш ва бошқаришнинг янги системасига кўчириш тўғрисида Куба Компартиясининг I съездида қабул қилинган қарорларга мувофиқ мамлакатда бу тадбир шу йилнинг июль ойидан буён амалга оширилмоқда.

Моддий рағбатлантириш принципининг жорий этилиши, нормалаш жараёнини ва баҳоларни қайта кўриб чиқиш жараёнини тезлаштириш, бажарилган меҳнатнинг миқдори ва сифатига қараб ҳақ тўлаш, меҳнаткашларни рағбатлантириш учун мукофот фондларидан фойдаланиш ишлаб чиқаришни юксалтиради, меҳнат унумдорлиги ва сифатини оширади. Айни вақтда меҳнат интизоми анча яхшиланди, кадрларнинг қўнимсизлиги ғоят қисқарди. Иш ҳақини ялпи ислоҳ қилишнинг маъноси ва аҳамияти ана шундай. Куба коммунистларининг 17 декабрда очилган олий анжуманида бу ислоҳотнинг дастлабки якунлари пухта анализ қилинади.

УЗУМНИНГ ЯНГИ НАВИ

СОФИЯ. Болгария селекциячилари етиштирган десерт узумнинг янги нави «Родопский бисер» деб аталади. Бу узумнинг таркибида қанд моддаси кўп бўлиб, унинг бошлари ҳам каттадир. Янги нав касалликларга ва об-ҳавонинг ўзгаришларига ғоят чидамлидир. «Родопский бисер» навидан ҳар гектар ердан 15—20 тонна ва бундан ҳам кўп узум олинмоқда.

Болгария ўзининг узуми билан кўп замонлардан буён ном чиқарган. Ҳозирги вақтда у Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасида узум ва ток кўчатларини етиштириб берувчи асосий мамлакат бўлиб қолди. Республика узум ҳосили жиҳатидан жаҳонда тўртинчи ўринни эгаллаб турибди.

Болгария соҳибкорлари еттинчи беш йиллик даврида меҳнатда янгидан-янги муваффақиятларга эришдилар. Юқори ҳосилли навлар вужудга келтирилди, йирик токзорлар барпо этилди.

ЯНГИ МАЪМУРИЯТДАГИ ИХТИЛОФЛАР

ВАШИНГТОН. «Вашингтон пост» газетаси АҚШнинг янги президенти Р. Рейган атрофидаги яқин кишилар ўртасида «янги маъмуриятнинг раҳбарлигини 4—5 кишидан иборат мумтоз «суперкабинет» амалга ошириши керакми ёки йўқми эканлиги хусусида ўткир ихтилофлар» бошланганлигини хабар қилди. Рейганнинг энг яқин маслаҳатчиси Э. Мис ва АҚШ мудофаа министри лавозимига кўрсатилган К. Уэйнбергер «суперкабинет» тўғрисидаги таклифнинг кучли тарафдорларидан бўлиб майдонга чиқмоқдалар, деб ёзади газета. Айни вақтда, яхши хабардор доираларда маълум қилишларича Оқ уй ходимлари аппаратининг бўлажак раҳбари Ж. Бейкер бу режа тўғрисида хусусий тартибда жуда шубҳаланиб гапирмоқда. «Суперкабинет» тузишнинг бошқа танқидчилари фикрича, бу нарса конгресс аъзоларининг кабинет бошқа аъзоларининг, шунингдек турли «манфаатлар группалари»нинг ётсираши маъносида Р. Рейган учун катта муаммоларни келтириб чиқаради.

Р. Рейган ва унинг маслаҳатчилари муҳокама қилаётган таклифга биноан «суперкабинет» қолган кабинетнинг ҳаммасига раҳбарлик қилади ва сиёсий йўлни ишлаб чиқиш соҳасида ижрочи ҳокимиятнинг олий органи бўлиб хизмат қилади, деб уқтиради «Вашингтон пост» газетаси. Ана шу ички мумтоз доира, газетанинг ёзишича, давлат секретаридан, мудофаа, молия ва юстиция министрларидан ва, эҳтимол, Рейган тайинлайдиган кабинет аъзоси лавозимидаги яна бир расмий кишидан иборат бўлади.

ТАНГЛИК ОҚИБАТИ

ГААГА. Ғарб мамлакатларини қамраб олган иқтисодий танглик етакчи тармоқларда, жумладан автомобиль саноатида ишлаб чиқаришни қисқартириш ва ишчиларни оммавий равишда ишдан бўшатишга сабаб бўлмоқда.

«Вольво кар» автомобиль компаниясининг маъмурияти 900 ишчини ишдан бўшатганлигини эълон қилди. Швециянинг «Вольво» концернига қарашли бу компания молиявий жиҳатдан зарар кўраётганлиги баҳонасида шундай тадбир кўраётганлигини маълум қилди. «Вольво кар» дирекцияси кейинчалик яна 300 ишчини ишдан бўшатишни мўлжалламоқда.

НАРХ—НАВО ОШМОҚДА

СТОКГОЛЬМ. Бу ерда эълон қилинган статистика маълумотларига кўра, бу йил Швецияда кенг истеъмол моллари нархи 14 процентдан кўпроқ ошди. Ўтган йили мамлакатда нарх-наво 7 процентдан зиёд кўтарилган эди.

Кейинги ойнинг ўзидагина Швецияда асосий озиқ-овқат маҳсулотлари нархи яна қимматлашди, коммунал хизмат ҳақи ҳам ортди.

Ҳозир Япониянинг «ўз-ўзини мудофаа қилиш кучлари» Осиёдаги энг қудратли армиялардан ҳисобланади. Улар замонавий ҳарбий самолётлар, кемалар, ракеталар, замбараклар билан таъминланган. Япон халқининг чўнтагидан ҳар йили ҳарбий эҳтиёжлар учун миллиардлаб иена ажратилмоқда.

СУРАТДА: Америка денгиз пиёдаларининг Окинавадаги машқи пайтида. Бу машқларда япон ҳарбийлари ҳам иштирок этдилар.

ТО СПРАВКАЛАР БЮРОСИ
ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Ш. РАҲИМОВ: 8-синфни битириб мебелсозлик касбини эгалламоқчиман. Шаҳримизда шундай касб эгаларини тайёрлайдиган билим юрти бор экан. Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Жавоб: Йўлдош-шаҳар Сергелида 140-ўрта ҳунар-техника билим юрти бор. Ана шу ерда Сиз орзу қилган касб эгалари — мебелсозлар тайёрланади. Билим юртининг Сергели районида жойлашганлиги и н г ўзига хос маъноси бор. Чунки бу ерда «Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли фабрика, шунингдек, ошхона мебеллари заводи жойлашган. Билим юртига қабул шартларини билмоқчи бўлсангиз, ҳунар масканн дирекциясига келиб учрашишингизни маслаҳат берамиз.

⁂

М. АЛИЕВА: Менга шаҳримизнинг Чилонзор районида жойлашган «Шуҳрат» мактаб-магазинида қандай категориядаги савдо ходимлари тайёрланиши тўғрисида маълумот беришингизни илтимос қиламан.

Жавоб: Чилонзордаги «Шуҳрат» мактаб-магазини саноат молларини сотадиган кадрлар тайёрлайди. Бу ердаги ўқиш муддати олти ой қилиб белгиланган. «Шуҳрат» мактаб-магазини ҳам мактаб, ҳам савдо корхонаси бўлганлиги учун унга қабул қилинганлар олган назарий билимларини практикада мустаҳкамлайдилар. Шу боисдан ўқишга қабул қилинган ёшлар уч ой мобайнида назарий курслардан таҳсил кўришса, қолган уч ой мобайнида улар практикада бўлишади. Мактаб-магазинни битириб чиққанлар шаҳардаги барча саноат моллари магазинларида ишлаш ҳуқуқига эга бўладилар. «Шуҳрат» мактаб магазинини битирган ёшлар саноат молларини сотувчи, контролёр-кассир ихтисослигини эгаллайдилар.

⁂

К. ИСРОИЛОВ: Спортнинг футбол турига жуда қизиқаман. Шу боисдан, футболнинг қачондан бошлаб Олимпиада ўйинлари программасига киритилганлиги мени жуда қизиқтиради. Иложи бўлса, шу ҳақда маълумот берсангиз.

Жавоб: Узоқ вақтларгача футболни II Олимпиада программасига киритилган, деб ҳисоблашар эди. Дастлабки чемпион сифатида Буюк Британия командаси ҳисобланар эди. Лекин 1976 йили Халқаро футбол федерацияси — ФИФА ўзининг расмий бюллетенида Олимпиада футбол турнирлари туғилган кунни 1896 йилдан бошлаб ҳисоблаш керак, деган гапни эълон қилди. Ўшанда Афинада биринчи Олимпиада ўйинлари ўтказилган эди. 1896 йили Афинада Дания ва Греция командалари ўзаро беллашган, бу учрашувда эса, даниялиқлар 9:0 ҳисобида рақиблари устидан ғалаба қозонишган эди. Ана шундан келиб чиқиб, Халқаро футбол федерацияси данияликларни футбол бўйича Олимпиаданинг биринчи чемпиони деб эълон қилди.

⁂

С. НЕЪМАТУЛЛАЕВ: Шаҳримизда протезлар тайёрлайдиган завод бор экан. Шу корхонанинг қаерда жойлашганлиги ҳақида маълумот беришингизни илтимос қиламан.

Жавоб: Гапингиз тўғри. Тошкентда Ўзбекистон ССР социал таъминот министрлигининг республика протез-ортопедия заводи жойлашган. Бу завод Куйбишев районининг Механическая кўчасидаги 5-уйда жойлашган. Заводнинг бир қанча цехлари бўлиб, у ерда турли буюртмалар бажарилади. Ушбу корхонага 4 ва 5-троллейбусларда борилиб, «Куйбишев майдони» бекатида тушиш керак.

Ватанпарварлар тарбияланмоқда

ҲАРБИЙ ХИЗМАТГА РАЗРЯД БИЛАН

Ҳозир Совет Армияси сафида ҳақиқий хизмат муддатини ўтаб бўлган йигитлар тинч меҳнат қучоғига қайтишмоқда. Уларнинг ўрнига эса балоғат ёшига етган ўсмирлар жўнаб кетишяпти. Улар Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти сафида хизмат бурчини аъло даражада ўташ билан совет халқининг тинч ижодий меҳнатини самарали бўлишига ҳисса қўшаётганликларини яхши билишади.

Ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ва уларда спортнинг ҳарбий амалий турлари бўйича кўникма ҳосил қилишда Фрунзе район ҳарбий комиссариатида ибратли тадбирлар амалга оширилмоқда. Ўсмирларни ҳарбий хизматга тайёрлашни рамзий маънода икки босқичга бўлиш мумкин. Баҳорда улар синовдан ўтказилиб, спортнинг қайси тури бўйича қандай тайёргарликка эга эканликлари синовдан ўтказилади. «Чақирилувчилар куни»да улар Гражданлар ва Улуғ Ватан урушининг ветеранлари, ишлаб чиқариш илғорлари, меҳнат қаҳрамонлари билан учрашадилар.

Шу жиҳатдан, олганда, бу йил чақирилувчиларни ҳарбий хизматга тайёрлаш қандай олиб борилди? Бу саволимизга ҳарбий комиссариатнинг чақирилув ёшигача ва чақирилув ёшида бўлган ёшларнинг тайёргарлиги учун масъул ходими капитан В. Димитевский шундай жавоб берди:

— Бу соҳада жуда катта ишлар амалга оширилмоқда. Мактабларнинг ўқитувчилари билан ҳарбий раҳбарлар, шунингдек, корхона, муассаса партия ва комсомол ташкилотлари билан мустаҳкам алоқа ўрнатганмиз. Ёшларнинг жисмоний жиҳатдан ривожланишини мунтасил кузатиб борамиз. Ёрдамчи капитан Р. Тошхўжаев билан тез-тез мактаб, техникум райондаги саноат корхоналарига бориб, чақирилув ёшидаги ўсмирлар билан суҳбатлар ўтказамиз. Суҳбат чоғида уларга армия сафида хизмат қилишнинг ўзига хос томонлари, жанговар анъаналар, Қуролли Кучларимизнинг шонли тарихи ҳақида ҳикоя қилиб берамиз.

Райондаги мавжуд спорт базалари ёшларни ҳарбий хизматга тайёрланишларига яхши омил бўлиб хизмат қилмоқда. Жумладан «Текстильщик» спорт комплекси бутунлай ёшларнинг ихтиёрига топширилган. Бу ерда ўсмирлар тажрибали тренерлар ёрдамида спортнинг турли турлари сирларини ўрганиб, район, шаҳар, республика биринчиликларида қатнашишади. Бу ишнинг бориши билан ҳарбий комиссариатнинг ходимлари мунтазам танишиб борадилар. Уларга район спорт комитетининг раиси А. Камолов катта ёрдам кўрсатмоқда.

Етарли база, кўрсатилаётган ғамхўрлик туфайли йилдан-йилга чақирилув ёшидаги ўсмирларнинг спорт тайёргарлигининг даражаси юксалиб бормоқда. Масалан, кузги ҳарбий хизматга чақирилув чоғида икки СССР спорт мастерлигига кандидат хизматга жўнаб кетди. Улар сув полоси бўйича етук тажрибага эга эдилар. Расул Орипов, Николай Волков, Мирвоҳид Миртожиев, Александр Кураткин ва бошқалар хизматга парашют спорти бўйича етарли малакага эга бўлган ҳолда жўнаб кетишди. Муқаддас гражданлик бурчини ўташ учун жўнаб кетганлар орасида мотоцикл пойгаси бўйича спорт мастери Ботирбек Ўрмонов, енгил атлетика бўйича спорт мастери Пётр Воробьев, эшкак эшиш спорти бўйича спорт мастерлигига кандидат Игорь Мартиновлар ҳам бор эди.

Юқорида келтирилган мисоллардан кўриниб турибдики, ёшлар ҳарбий хизматга пухта тайёргарлик кўришмоқда. Улар тренерлар, ҳарбий комиссариат ходимларининг бевосита ёрдамида спортнинг ҳарбий-амалий турлари билан жиддий шуғулланишяпти. Бу нарса уларга жуда қўл келади. Чунки жисмоний бақувват ёшлар ҳарбий техника сирларини тез ўзлаштиришади.

М. ГОРБАЧЕВ.

СПОРТ МАЙДОНЛАРИДА

Баскетбол бўйича мамлакат биринчилигининг олий лигасида қатнашаётган Тошкентнинг «Университет» командаси навбатдаги учрашувни Минск шаҳрида маҳаллий радиотехника институти командаси билан ўтказди. Ҳамшаҳарларимиз ўз майдонларида ўтказган аввалги икки учрашувда юқори маҳорат кўрсатишган эди. Улар ниҳоятда қийинчилик билан активларига тўрт очко ёзишга муваффақ бўлишгандп.

Сафарда ўтказилган учрашувда ҳамшаҳарларимизнинг анча чарчаб қолганликлари кўзга ташланди. Улар учрашувнинг дастлабки минутлариданоқ ташаббусни майдон эгаларига бериб қўйишди. Команда составига олимпиада чемпиони Алжан Жармуҳамедов келиб қўшилган бўлишига қарамасдан, бу сафар мағлубиятдан қутулишнинг иложи бўлмади. Тошкентликлар ҳисобда катта фарқ билан (95:74) учрашувни бой беришди.

* * *

Шайбали хоккей бўйича мамлакат биринчилигининг биринчи лигасида қатнашаётган «Бинокор» командаси учун рақиблар билан очколарни баҳам кўриш одат тусига кириб қолди. Тошкентликлар ўз майдонларида ўтказган тўрт учрашувнинг иккитасида ғалабага эришиб, иккитасида. мағлубиятга учраган эдилар. Шундан кейин бинокорчилар сафарга жўнашди.

Бу сафар «Бинокор» Тюмень шаҳрида маҳаллий «Рубин» командаси билан куч синашди. Дастлабки учрашувда ҳамшаҳарларимиз уюшқоқлик билан ўйнаб, ғалабани қўлга киритишга муваффақ бўлишди—5:4. Такрорий учрашувда эса майдон эгаларининг устунлиги яққол сезилиб турди. Улар меҳмонларнинг дарвозасига олти марта шайба киритиб, ўз дарвозаларидан учта шайба ўтказиб юборишди. Шундай қилиб, тошкентлик хоккейчилар бу сафар ҳам очколарини рақиблари билан тенг бўлашиб олишди.

* * *

Гродно шаҳрида рус шашкаси бўйича мамлакат 40-чемпионатининг биринчи бўлими учрашувлари якунланди. Бу турнирда республикамиз номидан И. Шимунов ва М. Фозиловлар баҳс юритишмоқда.

Саккиз турдан кейин беш ярим очко тўплаган М. Фозилов ҳозирча пешқадамлар сафида бормоқда. Иккинчи бўлим учрашувларидан кейин чемпион аниқланади.

* * *

Москвада Сергей Сивко хотира соврини учун бокс бўйича Бутуниттифоқ беллашувлари бўлиб ўтди. Ғолиблик учун бўлган курашда республикамиздан З. Абдуқодиров ва А. Степановлар ҳам қатнашди. Айниқса, Тошкентдаги «Меҳнат резервлари» кўнгилли спорт жамиятининг вакили А. Степанов яхши маҳорат кўрсатди. У учрашувларни юксак савияда ўтказиб, ўз вазн-тоифасида мусобақа шоҳсупасининг энг юқори поғонасига кўтарилди.

* * *

Олмаота шаҳрида оғир атлетика бўйича СССР Кубоги ва кўп кураш бўйича мамлакат биринчилиги баҳслари ниҳоясига етди. Республикамиз вакиллари биринчилик баҳсларида икки кумуш ва бир бронза медалини қўлга киритишди. Кубок баҳсларида ҳам вакилларимиз шундай натижага эришдилар. Республикамиз терма командаси биринчи марта мамлакат биринчилигида бешинчи ўринни қўлга киритди.

Сирдарё областининг Гулистон районига қарашли қўриқ ерда ташкил этилган «Комсомол» совхози полизкорлари ҳар бири 60—70 килограмм келадиган қовоқларни даладан йиғиб олгунларича озмунча терлаб-пишишмади.

СУРАТДА: 1-синф ўқувчиси Темур Назиров учун эса бу қовоқлар чиндан ҳам энг катта мева ҳисобланади. ТАСС фотохроникаси.

Ҳаракат хавфсизлиги учун

ҲАММАМИЗНИНГ БУРЧИМИЗ

...Тормоз педали зарб билан босилди. Ғилдираклар айланишдан таққа тўхтади. Асфальт узра сурилиб бораётган машина ғилдиракларидан қулоқни қоматга келтирувчи ғийқиллаган товуш тарқалди. Судралиб борган машина ниҳоят йўл четидаги тўсиққа урилди... Ранги қув ўчган ҳайдовчи шошиб машина кабинасидан чиқди-да:

— Нима, жонингдан тўйдингми, дея заҳархандалик қилди пиёдага.

— Нима гап, тинчликми?— дейишарди машина атрофига тўпланганлар. Кейин: ҳайрият, ҳеч гап бўлмапти, омади бор экан, — дея аста-секин тарқала бошлашди...

Дарҳақиқат, ҳайдовчиними ёки воқеа сабабчисинингми бахтига ҳодиса содир бўлмади. Бироқ, аслида бу каби воқеалар ҳар доим ҳам шикастсиз тугайвермайди. Эътиборсизлик, таваккалчилик оқибатида инсон ўз ҳаётини хавф остига қўяди, техника моддий зарар кўради. Йўл транспорти ҳодисаларининг келиб чиқиш сабабларининг таҳлили шундан гувоҳлик берадики, ҳодисаларнинг тахминан ярми ҳаракатнинг энг кўп сонли қатнашчилари— пиёдалар айби билан содир бўлаётир.

Мана бир мисол: шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида шаҳримиз кўчаларида 187 та йўл транспорти ҳодисаси содир бўлганлиги қайд этилди. Оқибатда 20 киши ҳалок бўлди ва 208 киши жароҳатланди. Транспорт ҳодисасининг 102 таси айнан пиёдалар айби билан содир бўлди. Бундай кўнгилсиз ҳодисалар пиёдалар кўчанинг транспорт қатнов қисмини ўзлари учун ажратилган махсус ер ости йўллари, тротуарлардан эмас, балки дуч келган жойдан кесиб ўтишлари, тўхтаб турган транспорт ортидан тўсатдан чиқиб қолиш, яқинлашиб келаётган транспорт олдини кесиб ўтишлари сабабли юз бермоқда.

Шу йил 1 ноябрь куни соат 9 дан 50 минут ўтганда Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси — 28 ёшли Раҳмат Раҳимовни Лисунов кўчаси, 88-уй қаршисида ҳайдовчи Бондарь Борис Алексеевич бошқариб келаётган ЗАЗ-968 маркали 30—39 ТНН номерли «Запорожец» автомобили уриб юборди.

Воқеа бундай содир бўлди. Йўловчи Раҳимов Лисунов кўчаси бўйлаб ётоқхона томон келаётиб, йўл қоидасининг 3,5 пунктини қўпол равишда бузди. У яқинлашиб қолган автомобилни ўтказиб юбормай, йўлнинг транспорт қатнов қисмини кесиб ўта бошлади. Буни кўрган ҳайдовчи қанча уринмасин, орадаги масофа жуда қисқалиги сабабли автомобилни ўз вқтида тўхтата олмади. Натижада Раҳимов автомобиль зарбидан қаттиқ жароҳатланди ва бирлашманинг медицина санитария бўлимига келтирилди. Бирлашма медицина-санитария бўлими I даражали мия чайқалиши, деган хулоса чиқарди.

Мутахассислар ҳодисанинг келиб чиқиш сабабини текшириб: пиёда Раҳимов айбдор, деган хулосага келишди.

Худди шундай воқеа Шимоли-Шарқ-2 массиви, 71-уй, 54-квартирада истиқомат қилувчи Шевченко Нелида Ивановна билан ҳам содир бўлди.

Йўл ҳаракати қоидасида: «...Икки ёки уч ғилдиракли двигателининг иш ҳажми 49,8 куб сантиметрдан кам бўлмаган транспорт воситаларини 16 ёшга тўлмаганлар бошқариши тақиқланади», дейилган.

Бироқ, «Пахтакор» стадиони боғбони Пирназаров Худойназар 14 яшар ўғли Бахтиёрга моторли велосипед олиб берганда Йўл ҳаракати қоидасининг бу бандига эътибор қилмади. Мана, оқибат. Шу йил 13 октябрь куни соат 19.00 да Бахтиёр ўз мопедида Панфилов кўчаси томон кетаётиб, йўл четида турган 4 ёшли Шуҳрат исмли болани уриб юборди. Ш. Шораҳимов жароҳатланди ва 17-шаҳар касалхонасига ётқизилди.

Бу кўнгилсиз воқеанинг содир бўлиш сабаби нимада?

Аввало, Бахтиёрнинг ёши етмай мопедни йўл ҳаракати қоидасига хилоф равишда бошқаришида ва бу каби механизмни ҳайдаш тажрибаси етарли эмаслигида.

Ҳодиса Бахтиёрнинг айби билан содир бўлганлиги учун у ўқиётган Куйбишев районидаги 113-мактаб дирекцияси номига хат юборилди.

Бундай воқеа 115-болалар боғчасининг 5 ёшли тарбияланувчиси Салават Зинатуллин билан ҳам рўй берди.

Кечки пайт. Болалар ўз ота-оналари назоратида боғчадан уйга қайтишмоқда. Фанис Зинатуллин ҳам кўпчилик қатори ўз ўғли Салаватни олиб кетиш учун боғчага келди. Бироқ, у А. Қаҳҳор кўчасидан ўтиб, Б. Хмельницкий кўчасидаги 59-уй қаршисига келганда, эътиборсизликка йўл қўйди. У ўғлининг раъйига қараб, қўлини қўйиб юборди. Ота назоратидан холи қолган Салават йўлнинг транспорт қатнов қисмини мустақил кесиб ўта бошлади. Шу вақт ҳайдовчи Романов Виктор Васильевич бошқариб келаётган ГАЗ-24 93-51 ТШМ автомашинаси унга яқинлашиб қолган эди. Салаватни кўрган Романов дарҳол тормоз педалини босди. Бироқ, орадаги масофа жуда қисқа бўлганлиги учун ҳайдовчи ҳодисадан қочиб қутила олмади. Машинанинг олд қисмига урилган Салават жароҳатланди ва 17-шаҳар касалхонасига келтирилди.

Бу ўринда шуни айтиб ўтиш керакки, Йўл ҳаракати қоидаларига қатъий риоя қилиш барчанинг бурчидир. Ҳар бир пиёда ва ҳар бир ҳайдовчидан йўл ҳаракати қоидаларини ҳурмат қилиш, интизом ва масъулиятни ошириш талаб қилинади. Бу эса, шубҳасиз, ўз навбатида йўл транспорти кўнгилсиз ҳодисаларини янада қисқартиришга ижобий таъсир кўрсатади.

Ҳ. МИРЗАЕВ,
Тошкент шаҳар Давлат автомобиль инспекцияси агитация ва пропаганда бўлимининг инструктори, милиция лейтенанти.

Редактор
С. М. ҚАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА

РЕСПУБЛИКА «БИЛИМЛАР УЙИ»ДА
(Киров кўчаси, 24-уй)
1—10 январь кунлари соат 18.00 да
ЁШЛАР УЧУН
ЯНГИ ЙИЛ БАЛЛАРИ ЎТКАЗИЛАДИ

Программада: ўйинлар, викториналар, лотереялар, рақс дискотекаси.
Билетлар «Билимлар уйи» кассасида сотилади.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ
ШАҲАР КИНОТЕАТРЛАРИ ЭКРАНЛАРИГА
«ҲАВО ЙЎЛОВЧИЛАРИ»
НОМЛИ ЯНГИ, КЕНГ ЭКРАНЛИ, РАНГЛИ БАДИИЙ ФИЛЬМНИ
ЧИҚАРДИ

Сценарий муаллифлари — ИБРОҲИМ РАҲИМ, ДМИТРИЙ ХОЛЕНДРО.
Постановкачи-режиссёр — ЮРИЙ СТЕПЧУК.
РОЛЛАРДА: Жалол ЮСУПОВ, Ашот МЕЛИКЖАНЯН, Тамара ШОКИРОВА, Наби РАҲИМОВ ва бошқалар қатнашадилар.
Кўпчилик чиройли, қизиқарли, байрам кайфияти билан тўлиқ цирк томошаларини севади. Бу томошаларни яратувчилар учун—бу кундалик оғир меҳнат, жасорат ҳамда ўзи севган санъатга садоқатдир.
Фильм марказида ўзбек дарбозаларининг кекса династияси вакили Акмал Турсунбоевнинг ҳаёти ётади. Томоша кунлардан бирида Акмал дордан йиқилиб тушади ва оғир жароҳатланади. У бу жароҳатдан сўнг цирк аренасига қайта олмайди. Акмал ёш болалар билан шуғуллана бошлайди. Уларга дорбозларнинг мураккаб маҳоратини эгаллашларида ёрдам беради.
«ЎЗБЕКФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

Ю. А. ГАГАРИН НОМЛИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ТЕХНИКУМИ
ПУЛЛИК ТАЙЁРЛОВ КУРСЛАРИГА ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТТИРАДИ

Олти ойлик тайёрлов курсларига 8 ва 10 синф ҳажмида маълумотлилар, ҳамда кундузги мактабларнинг 8—10 синфларида ўқиётганлар қабул қилинади.
Курсларга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: техникум директори номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжатнинг асл нусхаси (кундузги мактаб ўқувчилари учун ўқиш жойидан справка).
Ҳужжатлар 2-қават 205-хонада, ҳар куни соат 14.00 дан қабул қилинади.
Адрес: Тошкент шаҳар, Куйбишев кўчаси, 12-уй, телефон 33-89-23.

Тошкент шаҳар ижроия комитети ҳузуридаги
Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг
1-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ
Троллейбус ҳайдовчиларини тайёрлайдиган
(Т. Шевченко кўчаси, 28-уй)
5 ОЙЛИК КУРСЛАРГА
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ҳар ойда курсантларга 70 сўмдан стипендия берилади. Курсантлар, сунгра ҳайдовчилар трамвай ва троллейбуслардан бепул фойдаланадилар. Бошқа шаҳарлардан келган ёлғиз курсантларга депо яқинида жойлашган ётоқхонадан жой берилади.
Машғулотлар группалар комплектлангандан сўнг бошланади.
Депо ходимлари форма кийими билан таъминланадилар (50 процент ҳақи тўланади).

ЗОНТЛАР, СУМКАЛАР, ЧЕМОДАНЛАР
ВА БОШҚА ЧАРМ-ГАЛАНТЕРЕЯ БУЮМЛАРИ, ҲАМДА «МОЛНИЯ» ТИПИДАГИ ЗАМОКЛАРНИ
ОҚТЕПА МАЙДОНИДА
(29, 32, 36, 43-автобуслар бекати ёнида)
ЯНГИ ОЧИЛГАН ЧАРМ-ГАЛАНТЕРЕЯ БУЮМЛАРИНИ РЕМОНТ ҚИЛАДИГАН УСТАХОНАДА
ТУЗАТТИРИШИНГИЗ МУМКИН

Тузатиб бериш муддати тузатишнинг мураккаб ва мураккабмаслигига қараб 1—3 кун.
Майда ремонтлар мижоз олдида тузатиб берилади.
ЯНГИ УСТАХОНА ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНИНГ!
«ИЛҒОР» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/XII да Олтин девор, 20/XII да Тирик мурда.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— НАТАЛЬЯ РУБАНОВА раҳбарлигидаги «ИЛЛЮЗИОН КОЛЕЙДОСКОП» аттракционининг гастроллари (19.30).

КИНО

18, 19 ДЕКАБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:
«АЛИБОБО ВА ҚИРҚ ҚАРОҚЧИ САРГУЗАШТЛАРИ» (2 серия) — Чайка (12, 15, 18, 20.30, телефон 77-66-20), Қозоғистон (16, 17, 20.00, телефон 35-24-92), Санъат саройи (катта зал, 11, 13. 30, 16.10 19.00, телефон 41-39-51).
«БАРВАҚТ ЗАНГ БОСДИ» — ВЛКСМ 30 йиллиги номли (жуфт соатларда, телефон 33-44-52), Тошкент Советининг 50 йиллиги номли (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), Қозоғистон (тоқ соатларда), Дружба (тоқ соатларда, телефон 66-15-75), Нукус (тоқ соатларда, телефон 46-70-69).
«ХИЗМАТДОШ ОШИҚЛАР ҚИССАСИ» (2 серия) — Восток (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00, телефон 91-14-61).
«СЎНГГИ ОВ» — Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли (тоқ соатларда, телефон 53-65-87), Дружба (жуфт соатларда), Москва (тоқ соатларда, телефон 33-05-01).
«МОСКВА КЎЗ ЁШЛАРИГА ИШОНМАЙДИ» — Санъат саройи (кичик зал, 12, 15, 18.00).
«ЭҲТИЁТ БЎЛ, ИЛОН!» — Искра (17, 19.45, телефон 39-14-59).
«КАТТА-КИЧИК УРУШЛАР» — Тинчлик (тоқ соатларда, телефон 53-86-07), Дружба (жуфт соатларда, Москва (тоқ соатларда, телефон 33-05-01).
«МОСКВА КЎЗ ЁШЛАРИГА ИШОНМАЙДИ» — Санъат саройи (кичик зал, 15, 18.00).

РЕСПУБЛИКА ҚЎҒИРЧОҚ ТЕАТРИ
ТЕАТРЛАРГА КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ҲАМДА МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ ҚИШКИ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА МАКТАБ ВА КОРХОНАЛАРГА БОРИБ СПЕКТАКЛЬ ҚЎЙИБ БЕРИШ УЧУН
ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛМОҚДА
56-73-95, 56-73-94, 56-73-98 телефон номерлари бўйича справкалар олиш мумкин.

СССР Химия саноати министрлигининг
ПАХТА ЦЕЛЛЮЛОЗАСИ ХИМИЯСИ ВА ТЕХНОЛОГИЯСИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
лаборатория катта илмий ходимлари: структурали тадқиқотлар (2 ўрин), эрийдиган толалар (2), пахтанинг баланд ўсишининг шаклланиш технологияси.
Конкурсда танланган ихтисос бўйича фан кандидати илмий даражасига эга бўлганлар қатнашишлари мумкин.
Конкурс муддати — 13 январгача.
Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳри— 170, М. Горький проспекти, 1 «а»-уй.

Тошкент Политехника институти томонидан Холияров Соатмурот Холмирзаевич номига берилган 145769 номерли йўқолган
ДИПЛОМ БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

ДОИМИЙ ИШГА
печатниклар, қабул қилувчилар, муқовачилар ва санаб ўтилган мутахассисликлар бўйича шогирдлар, слесарь-сантехниклар, компрессорли ва совутиш қурилмаларининг машинистлари, аккумуляторларни зарядловчилар, газ пайвандчи, контролёрлар, ёрдамчи ишчилар, фаррошлар, қоровуллар, вахтёрлар, фрезерчилар, слесарлар, токарлар, электр ускуналарини ремонт қилувчи электромонтёрлар
КЕРАК
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, кадрлар бўлими.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

18 ДЕКАБРЬ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.45 «А. Нето. Кураш поэзияси». Ҳужжатли фильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 Мультфильм. 19.40 «Катталар учун контроль иш». 2-туркум. 6-кўрсатув. 20.25 «Театр ва давр». Н. Погодин. 21.30 «Время». 22.00 «Известия» газетаси соврини учун хоккей бўйича Халқаро турнир. СССР — Чехословакия терма командалари. В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Спорт саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.20) — «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси.

22.00 «Қишлоқ янгиликлари». 23.00 «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар». 23.15 «Правда газетасининг сиёсий шарҳловчиси Ю. А. Жуковнинг халқаро мавзулардаги суҳбати. 24.00 Москва кўрсатувларининг охири.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Ғаройиб манеж», «Женя лақабли мушукча ва кўча ҳаракати қоидаси ҳақида». Мультфильмлар. 18.45 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Қишлоқ ёшлари». 19.15 «Ўзбекистон» нашриёти КПСС XXVI съездига. «Плакатларда ҳаёт жилоси». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Ғазал оқшоми». Кўрсатувни Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати И. Ғафуров олиб боради. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон ССР халқ артисти Д. Зокиров раҳбарлигидаги Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси халқ чолғу оркестри ижро этади. 21.30 Москва. «Время». 22.00 «Турмуш ва маданият». «Болалар ҳақида ғамхўрлик—келажак ҳақида ғамхўрликдир». 22.30 «Алангали йўллар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия. 23.35 Кўрсатувлар программаси.

II

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Инглиз тили. 20.55 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Химия. 21.55 «КПСС XXVI съездига зарбдор меҳнатимиз».

19 НОЯБРЬ—ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси.

9.00 «Время». 9.40 Эрталабки гимнастика. 10.05 «Моҳир қўллар». 10.35 «Совет Иттифоқи элчиси». Бадиий фильм. 12.05 В. Ковтун ижро этади (аккордион). 12.20 Янгиликлар.

15.00 Янгиликлар. 15.20 «Сибирь ва Узоқ Шарқ бўйлаб». Кинопрограмма. 16.25 Совет шоирларининг шеърлари. 17.00 «Меҳнат шон-шуҳрати байроқдорлари». Павлодар область меҳнаткашлари ҳақида ҳикоя. 17.10 «Келинг, ўйнаймиз». Болалар учун спорт программаси (Куба). 18.00 «Москва ва москваликлар». 18.30 «Халқ ижодиёти. Телевизион шарҳ. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 КПСС XXVI СЪЕЗДИ ШАРАФИГА. «Буюк китоб боблари». 3-фильм. «Ғолиблар йўли». 20.35 РСФСРда хизмат кўрсатган артист А. Слободяник Ф. Шопен асарларини ижро этади. 20.40 А. С. Яковлев. «Авиаконструктор ёзувлари». РСФСР халқ артисти Ю. Каюров ўқийди. 21.30 Время». 22.05 ССР Иттифоқи Давлат академик Катта театри санъат усталарининг концерти. Танаффус пайтида (23.00) — «Дунё воқеалари».

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 И. С. Тургенев. «Бирюк». Адабиётдан ўқув кўрсатуви (рус.). 12.00 Болалар учун «Фонарик» (такрорий). 12.30 «В. Маяковский сатираси». Адабиётдан ўқув кўрсатуви (рус.). 13.00 «Алангали йўллар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия. 14.05 «Замондас». Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кўрсатув (қозоқ тилида).

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 Болалар учун фильм. «Яна бир қувончли кун». (Фрунзе телевидениесининг студияси). 18.40 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Биз—80-йил комсомоллари». 19.00 «Ахборот» (рус.). 19.15 КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ XXVI СЪЕЗДИГА ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА. 19.35 КПСС XXVI СЪЕЗДИГА БАҒИШЛАНГАН ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАР ТЕЛЕВИЗИОН ФЕСТИВАЛИ. Экранда—Қирғизистон телевидениесининг программаси. 20.30 «Ахборот». 20.50 КПСС XXVI СЪЕЗДИГА БАҒИШЛАНГАН ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАР ТЕЛЕВИЗИОН ФЕСТИВАЛИ. Экранда — Қирғизистон телевидениесининг программаси (давоми). 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Дунё воқеалари». 22.35 Телевизион театр. О. Генри. «Олижаноб товламачилар». 23.50 Кўрсатувлар программаси.

II

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Немис тили. 20.55 «Яхши кайфият хизмати» (рус.). 21.25 «Ильчининг рўёбга чиққан орзулари». Ҳужжатли фильм.

«Ўзторгреклама» телепресс-агентлиги коллективи агентлик ходими А.Ф. Ортиқовга отаси **Фаттоҳхожи ОРТИҚОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

4 бет ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

18 ДЕКАБРЬ, 1980 й.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»), — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат—33-57-02, бўлимлар: партия турмуши —32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги —32-57-83: совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19: фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот —33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-55-32; хатлар—33-29-70; эълонлар бўлими —33-81-42; нашриёт диспетчери 32-73-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

Р—03430. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Б—2298. 7